

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 5

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สาราอยุธยา

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ป. 5

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ คัดแปลง และเผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม.

บุญรัตน์ รอดดา ศษ.บ.

นฤชกรณ์ กมลนฤเมธ ศศ. บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ., นศ.บ.

ISBN 978-974-18-6040-1

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรจชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้อป. 1-ป. 6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชี้วัด เป็นชั้นปี ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● ฉบับสมบูรณ์แบบ ● แผ่นฯ (CD)

• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) ภาษาไทย ป.๑-๖ เล่ม ๑-๒	สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) คณิตศาสตร์ ป. 1-6 เล่ม 1-2	ประทุมพร ศรีวัฒนกุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) วิทยาศาสตร์ ป. 1-6	ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1-6	สุเทพ จิตรชื่น และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1-6	ศส.เชาวลิต ภูมิภาค และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) ศิลปะ ป. 1-6	ทวีศักดิ์ จริงกิจ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 1-6	อรุณี ลิ้มศิริ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผ่นฯ (CD) เทคโนโลยีสารสนเทศ ป. 1-6	ดร.ศิริไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผ่นฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ป. 1-6	รศ. ดร. ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผ่นฯ (CD) พระพุทธศาสนา ป. 1-6	รศ. ดร. จรัส พิชัยราชศักดิ์ และคณะ
• หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผ่นฯ (CD) อาเซียนศึกษา ป. 1-6	สมพร อ่อนน้อม และคณะ
• หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผ่นฯ (CD) หน้าที่พลเมือง ๑-๖ ป. ๑-๖	สมพร อ่อนน้อม และคณะ

• หนังสือเรียน *แบบฝึกหัด*แผ่นฯ ชุดี Tops ป.1-6	Rebecca York Hanlon และคณะ
• หนังสือเรียน *แบบฝึกหัด*แผ่นฯ ชุดี Gogo Loves English ป.1-6	Stanton Procter และคณะ

สื่อการเรียนรู้อป. ฉบับสมบูรณ์แบบ *แผ่นฯ (CD) ภาษาอังกฤษ ป.1-6.....	ดร.ประไพพรรณ เอมชู และคณะ
สื่อการเรียนรู้อป. ฉบับสมบูรณ์แบบ หลักการใช้ภาษาไทย ป. ๑-๖.....	สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
สื่อการเรียนรู้อป. ฉบับสมบูรณ์แบบ เศรษฐกิจพอเพียง ป.1-6.....	พินิจ เพชรพัชรกุล และคณะ
สื่อการเรียนรู้อป. ฉบับสมบูรณ์แบบ คุณธรรมนำความรู้ ป.1-6.....	สุเทพ จิตรชื่น และคณะ
กิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6.....	ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ
กิจกรรม ยุวภาค ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6.....	ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 5 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้แนะนำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 5 เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	19
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้	22
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5	25
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5	26
8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5	27
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	33
แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5	34
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	39
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	39
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	40
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์	42
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	46
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์	50
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	54
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	54
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	55
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนากรุงศรีอยุธยาและปัจจัย ที่ส่งเสริมความเจริญของ อาณาจักรอยุธยา	59
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พระมหากษัตริย์อยุธยา	63
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การปกครองสมัยอยุธยา	67
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เศรษฐกิจสมัยอยุธยา	72
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสิ้นสุดสมัยอยุธยา	76
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการสมัยอาณาจักรธนบุรี	79

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	79
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	80
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี	84
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การปกครองสมัยธนบุรี	89
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เศรษฐกิจและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี	92
การทดสอบกลางปี	96
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี.....	97
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	97
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	98
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)	101
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	105
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	108
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช	112
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ชาวบ้านบางระจัน	116
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	119
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี.....	123
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	123
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	124
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา	126
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี	130
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ.....	134
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	134
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	135
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	138
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน	143
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ	146
ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....	151
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	152

ตอนที่ 3.2	โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน	155
ตอนที่ 3.3	ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง	160
ตอนที่ 3.4	แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้	162
ตอนที่ 3.5	แบบทดสอบกลางปี	186
ตอนที่ 3.6	แบบทดสอบปลายปี	192
ตอนที่ 3.7	ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน	199

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

(ประวัติศาสตร์ ป. 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 5 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้ สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 6 หน่วยสามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. **ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน** แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. **กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template)** เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. **แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง** เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ช่วงเวลาทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เวลา 2 ชั่วโมง

3.2 สาระสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้ อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สาระการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในช่วงโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาอื่น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต วิกิพีเดีย ปรากฏ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1.มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ป. 4)

2. โครงการงาน (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

3. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบกลางปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่กลางปี 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

6. แบบทดสอบปลายปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ปลายปี 3 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

7. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ ครูยังสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 5 เล่มนี้สามารถใช้คู่กับแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.5 ซึ่งได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายสัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวที่คงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ หาเหตุหาผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้เวลาวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอะไร ทำไม่จึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไทท์ (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกได้ว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียน

มีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งใดได้บ้าง
2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน(Enduring

Understandings) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหา ระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกัป ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

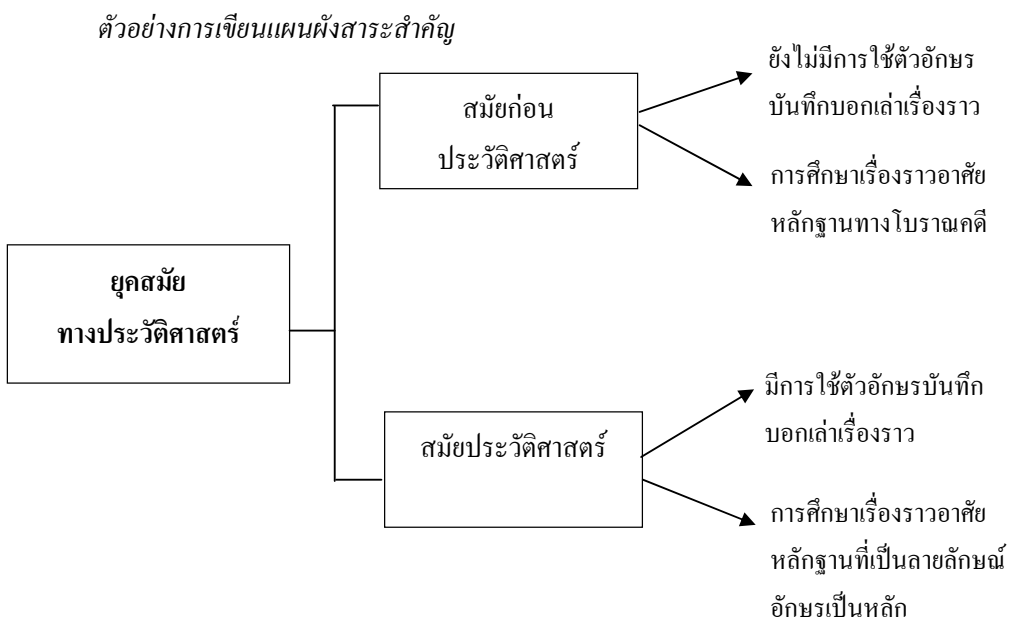
1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

— ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกเป็นหลายยุคสมัย

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์
- แนวทางการเขียนสาระสำคัญ**
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)
  2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้
  3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที
  4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของประโยชน์ของการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย: ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ โดยใช้ช่วงเวลาที่มีการใช้ตัวอักษรบันทึกบอกเล่าเรื่องราวเป็นเกณฑ์

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ
6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการจัดกลายอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง หลักฐานชั้นต้น

หลักฐานชั้นต้น	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
เป็นลายลักษณ์อักษร	—	✓
บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น ๆ	✓	—
บันทึกไว้โดยผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง	✓	—
เป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้	—	✓

สาระสำคัญของหลักฐานชั้นต้น: หลักฐานชั้นต้น คือ หลักฐานที่บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์หรือผู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้ก็ได้

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียน

มีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

— นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

— ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกำลังหน้าว่า ครูควรกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และ

เกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้ งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง พระมหากษัตริย์อยุธยา รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พระมหากษัตริย์อยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและชนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)	• พระมหากษัตริย์อยุธยา	1. การศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาและเขียนเส้นเวลาแสดงการครองราชย์ 2. การนำเสนอผลงาน	1. ชักถามความรู้ 2. ตรวจผลงาน 3. ประเมินพฤติกรรมการทำงาน	1. แบบชักถาม 2. แบบตรวจสอบผลงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงาน	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	1. ชักถามความรู้ 2. ค้นคว้าเรื่องราวของพระมหากษัตริย์อยุธยา 3. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระมหากษัตริย์อยุธยา 2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล 3. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ป. 5 4. แบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์

							<p>ป. 5</p> <p>5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์</p> <p>ป. 5</p> <p>6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์</p> <p>ป. 5</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

การสร้างความเข้าใจที่คงทน

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ตัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันใน

สังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

— ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง

— กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง

— สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง

— กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง

— กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้มันจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจของนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐานและวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้

ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลงทน รวมทั้งความรู้สึกลึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Backward Design Template)

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีผู้ประเมิน 3.1 _____ 3.2 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge-K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective-A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance-P)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ~~รวม~~ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 4 เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ป. 4 เล่มนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. **การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning–BBL)** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึง โครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. **การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning–PBL)** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของผู้สอน ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของนักเรียนทั้งสองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

5. การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบหรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

6. การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

7. การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

8. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

9. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

10. การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

11. การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

12. การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

13. การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลอง

ไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา เงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้ผู้เรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

14. การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคุมการวัดและการประเมินผลตามภาระ/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ ครูอาจเพิ่มเติม โดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	ความสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี										ข้อมูลเพิ่มเติม
		สาระที่ 4										
		มฐ.ส 4.1			มฐ.ส 4.2		มฐ.ส 4.3					
		1	2	3	1	2	1	2	3	4		
1 การสืบค้นความเป็นของท้องถิ่น												
	1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์	★										
	2. วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น			★								
	3. ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์		★									
2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา												
	1. การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา						★					
	2. พระมหากษัตริย์อยุธยา						★					
	3. การปกครองสมัยอยุธยา							★				
	4. เศรษฐกิจสมัยอยุธยา							★				
	5. การสิ้นสุดสมัยอยุธยา						★					

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา	ความสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี								ข้อมูลเพิ่มเติม	
		สาระที่ 4									
		มฐ.ส 4.1			มฐ.ส 4.2		มฐ.ส 4.3				
		1	2	3	1	2	1	2	3		4
5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี											
	1. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา									★	
	2. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี									★	
6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ											
	1. การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				★						
	2. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย				★						
	3. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ					★					

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5

ส 15101

ประวัติศาสตร์

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 40 ชั่วโมง

รู้วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย เริ่มด้วยการเข้าใจตั้งประเด็นคำถามทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง เช่น ความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ชื่อตำบล ชื่อถนน ความเป็นมาของสถานที่สำคัญ ความเป็นมาของขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น รู้จักแหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่าง ๆ สามารถรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่เกี่ยวข้องอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลอย่างง่าย ๆ เข้าใจความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นที่ปรากฏในข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ โดยศึกษาตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ เช่น บทความ หนังสือพิมพ์ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่แสดงนัยความคิดที่มีอยู่ในข้อมูลเพื่อฝึกฝนการแยกแยะความคิดเห็นกับข้อเท็จจริงที่อยู่ในข้อมูล รวมทั้งแยกแยะความจริงกับข้อเท็จจริงได้ โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การสำรวจ การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง และการสังเคราะห์อย่างง่าย ๆ เพื่อฝึกฝนการใช้ทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาการเข้ามาและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีน ในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป เช่น การปกครอง การนับถือศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา อาหาร การแต่งกาย ศึกษาการเข้ามา สาเหตุ และผลกระทบของอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติ ทั้งตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสังเขป เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ การเชื่อมโยง เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมในสังคมปัจจุบันและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความคล้ายคลึงและความแตกต่าง เข้าใจในความสัมพันธ์ ยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

ศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ในเรื่องเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครอง พัฒนาการทางการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ โดยสังเขป ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชาวบ้านบางระจัน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยา ซึ่งเป็นผลให้พระนครศรีอยุธยาได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก และภูมิปัญญาในสมัยธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ เช่น ทางด้านศิลปกรรม วรรณกรรม และการค้า โดยใช้ทักษะการอ่าน การสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ การเรียงความ เพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย

เห็นความเพียรพยายามของบรรพบุรุษที่ปกป้องชาติ ตระหนัก และเห็นความสำคัญที่จะธำรงรักษาความเป็นไทยสืบต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ศ 4.1 ป. 5/1, ป. 5/2, ป. 5/3

ศ 4.2 ป. 5/1, ป. 5/2

ศ 4.3 ป. 5/1, ป. 5/2, ป. 5/3, ป. 5/4

รวมทั้งหมด 9 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5

ศ 15101

ประวัติศาสตร์

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100)
1	การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	ศ 4.1 ป. 5/1, ป. 5/2, ป. 5/3	5	25
2	พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา	ศ 4.3 ป. 5/1, ป. 5/2	9	20
3	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	ศ 4.3 ป. 5/1	5	13
4	บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี	ศ 4.3 ป. 5/3	9	12
5	ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	ศ 4.3 ป. 5/4	4	10
6	อารยธรรมอินเดีย จีน และ วัฒนธรรมต่างชาติ	ศ 4.2 ป. 5/1, ป. 5/2	5	20

หมายเหตุ: ศ 15101 ประวัติศาสตร์ ป. 5 จัดเวลาเรียนให้นักเรียนได้เรียนตลอดปี (หรือภาคเรียน) เท่ากับ 40 ชั่วโมง การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 40 ชั่วโมง เวลาปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เวลาในการทดสอบกลางปี 1 ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบ ปลายปี 1 ชั่วโมง

8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	
หน่วยที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น (3 แผน)	แผนที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 หลักฐานชั้นต้น 1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชั่วโมงที่ 3 หลักฐานชั้นรอง 1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์	
	แผนที่ 2 วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 4 วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น 2. วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	
	แผนที่ 3 ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 5 ความจริงกับข้อเท็จจริง 3. ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ชั่วโมงที่ 6 ความคิดเห็น 3. ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา (5 แผน)	แผนที่ 4 การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา	ชั่วโมงที่ 7 การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา 1. การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา 1.1 การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	(2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 8 ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา 1.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา	
	แผนที่ 5 พระมหากษัตริย์อยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 9 พระมหากษัตริย์อยุธยา 2. พระมหากษัตริย์อยุธยา	
	แผนที่ 6 การปกครองสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 10 การปกครองสมัยอยุธยา 3. การปกครองสมัยอยุธยา 3.1 สมัยอยุธยาตอนต้น พ.ศ. 1893–1991 ชั่วโมงที่ 11 การปกครองสมัยอยุธยา (ต่อ) 3.2 สมัยอยุธยาตอนกลาง พ.ศ. 1991–2231 3.3 สมัยอยุธยาตอนปลาย พ.ศ. 2231–2310	
	แผนที่ 7 เศรษฐกิจสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 12 เศรษฐกิจสมัยอยุธยา 4. เศรษฐกิจสมัยอยุธยา 4.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ชั่วโมงที่ 13 เศรษฐกิจสมัยอยุธยา (ต่อ) 4.2 รายได้ของอาณาจักร 4.3 รายจ่ายของอาณาจักร	
	แผนที่ 8 การสิ้นสุดสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 14–15 การสิ้นสุดสมัยอยุธยา 5. การสิ้นสุดสมัยอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการ ของอาณาจักรธนบุรี (3 แผน)	แผนที่ 9 การกอบกู้เอกราชและการ สถาปนาอาณาจักรธนบุรี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 16 การกอบกู้เอกราชและการตั้งราชธานีใหม่ 1. การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 1.1 การกอบกู้เอกราช 1.2 การตั้งราชธานีใหม่ ชั่วโมงที่ 17 การปราบพมวนุมนต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักร 1.3 การปราบพมวนุมนต่าง ๆ 1.4 การทำศึกป้องกันอาณาจักร	
	แผนที่ 10 การปกครองสมัยธนบุรี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 18-19 การปกครองสมัยธนบุรี 2. การปกครองสมัยธนบุรี	
	แผนที่ 11 เศรษฐกิจและการสิ้นสุด สมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 20 เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี 3. เศรษฐกิจสมัยธนบุรี 4. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี	
		ชั่วโมงที่ 21 การทดสอบกลางปี	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบ ตามความเหมาะสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรี (6 แผน)	แผนที่ 12 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) 1. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)	
	แผนที่ 13 สมเด็จพระบรมไตร-	ชั่วโมงที่ 23 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	โลกนาถ (1 ชั่วโมง)	2. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	
	แผนที่ 14 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 24 พระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 3. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ชั่วโมงที่ 25 พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 3. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	
	แผนที่ 15 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 26 พระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 4. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชั่วโมงที่ 27 พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 4. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช	
	แผนที่ 16 ชาวบ้านบางระจัน (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28 ชาวบ้านบางระจัน 5. ชาวบ้านบางระจัน	
	แผนที่ 17 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 29 พระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 6. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ชั่วโมงที่ 30 พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 6. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (2 แผน)	แผนที่ 18 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 31 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา 1. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา ชั่วโมงที่ 32 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (ต่อ) 1. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา	
	แผนที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 33-34 ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี 2. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ (3 แผน)	แผนที่ 20 การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 35 การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 1. การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 1.1 อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย ชั่วโมงที่ 36 การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ต่อ) 1.2 อิทธิพลอารยธรรมจีน	
	แผนที่ 21 อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 37-38 อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย 2. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 22 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 39 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ 3. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ	
		ชั่วโมงที่ 40 การทดสอบปลายปี	

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ป. 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

- มาตรฐาน ส 4.1** เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส 4.2** เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส 4.3** เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย (ส 4.1 ป. 5/1)
- รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล (ส 4.1 ป. 5/2)
- อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น (ส 4.1 ป. 5/3)
- อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/1)
- อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/2)
- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)
- อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ป. 5/2)
- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป. 5/3)
- อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรแก่การอนุรักษ์ (ส 4.3 ป. 5/4)

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 เป็น 3 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

4. สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์
3. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระในหน่วยการเรียนรู้
4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5
5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5
6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์

– การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) ทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2) รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูศึกษาข้อมูลเรื่อง การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 โดยใช้ข้อมูลจากนิตยสารบัญชีในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

- 1) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5
- 2) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5
- 3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5

6. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 มีเวลาเรียนเท่าไร
- 2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร เท่าไร
- 3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 4 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5

- 1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือ ไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา
- 2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน
- 3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน
- 4) ในช่วงโม่งที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า
- 5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด
- 6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ ป. 5 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

12. ครูให้นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้แก้ไขอย่างไรบ้าง

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

14. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ป. 5 ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ป. 5 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

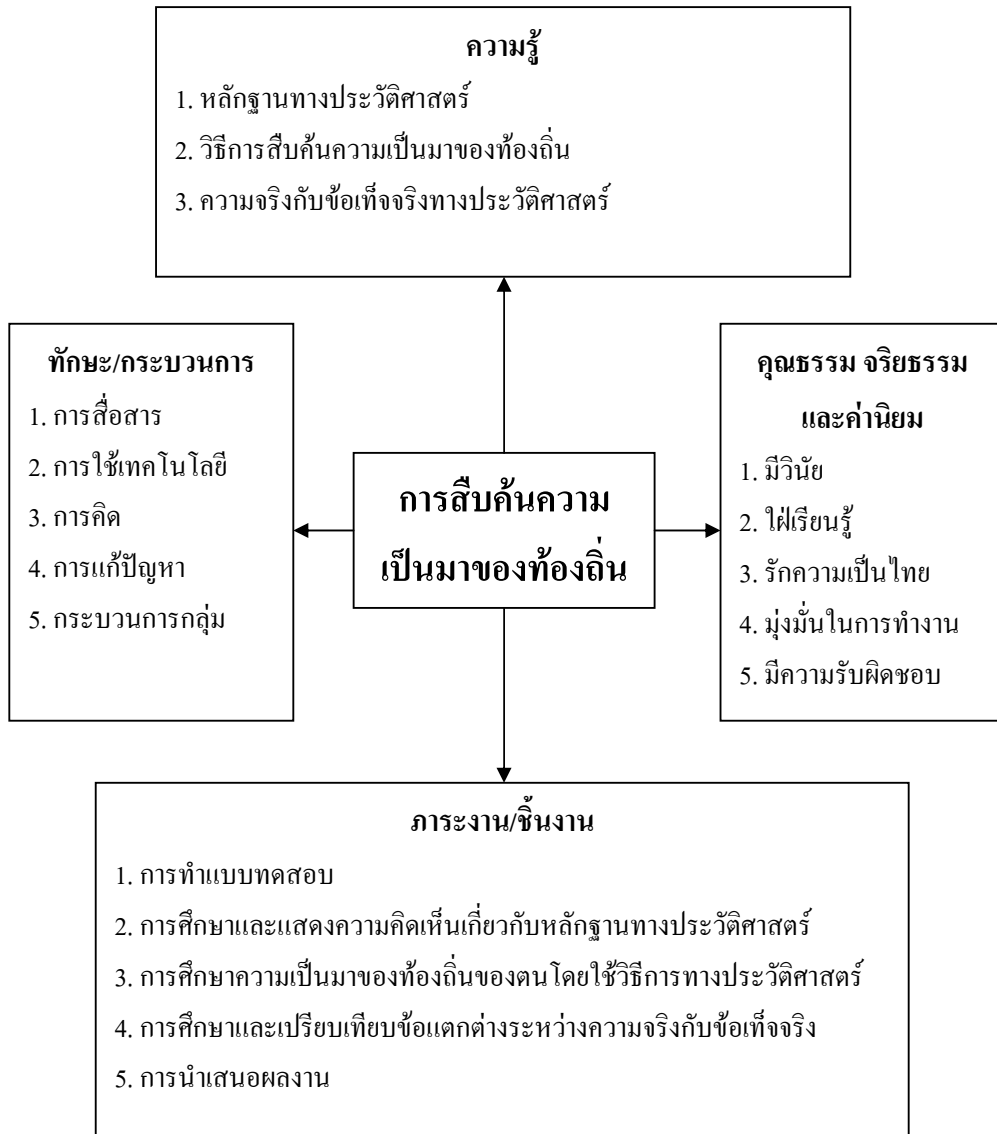
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

เวลา 5 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย (ส 4.1 ป.5/1) 2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล (ส 4.1 ป. 5/2) 3. อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในท้องถิ่น (ส 4.1/ ป. 5/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน 1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นหลักฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ 2. การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ได้เรื่องราวที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งทำให้สามารถแยกแยะความจริงกับข้อเท็จจริงได้	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร 2. ถ้าจะศึกษาสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นต้องทำอย่างไร 3. ความจริงกับข้อเท็จจริงต่างกันอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ พงศาวดาร ตำนาน สารานุกรม แหล่งโบราณคดี 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นร่องรอยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลือให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน มี 2 ประเภท คือ หลักฐานชั้นดินและหลักฐานชั้นรอง 3. การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นควรนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาช่วยในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เรื่องราวที่เราศึกษามีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นทำได้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดเรื่องที่จะศึกษา รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล ตีความข้อมูล เรียบเรียง และนำเสนอ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายความหมายและประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 2. อธิบายวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและความจริง

<p>4. การตีความข้อมูลทำให้เราได้ความจริงและข้อเท็จจริง ซึ่งความจริงเป็นสิ่งที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แต่ข้อเท็จจริงเป็นความคิด ความเชื่อหรือหลักการที่ต้องการหลักฐานมายืนยันเพื่อพิสูจน์ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้</p>	
ขั้นที่ 2 การระงงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
<p>1. การระงงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 ศึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์</p> <p>1.2 ศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>1.3 ศึกษาและเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริง</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่มีประเมิน</p> <p>3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึทของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ</p>	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น</p>	<p>เวลา 1 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นร่องรอยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลือให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน มี 2 ประเภท คือ หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย (ส 4.1 ป. 5/1)
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล (ส 4.1 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและแยกแยะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง (K, P)
2. เห็นความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- หลักฐานทางประวัติศาสตร์

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่านและเขียนข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์
- ศิลปะ → ทำแผนผังเรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ แล้วตอบว่าเป็นแต่ละภาพหลักฐานประเภทใด โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์ คืออะไร ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลตามคำถามที่กำหนด ใครหาข้อมูลเสร็จเร็วที่สุดให้ยกมือขึ้นเพื่อตอบคำถาม จากนั้นครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความหมายของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้นักเรียนฟัง
5. ครูซักถามนักเรียนว่า หลักฐานชั้นดิน คืออะไรให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายเนื้อหาและภาพตัวอย่างของหลักฐานชั้นดิน
6. ครูให้นักเรียนเล่นเกมทายภาพปริศนาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักฐานชั้นดิน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักฐานชั้นรอง พร้อมทั้งสำรวจดูว่า ในท้องถิ่นของเรามีหลักฐานชั้นรองอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 3

9. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักฐานชั้นดิน จากนั้นให้นักเรียนดูภาพหลักฐานประเภทต่าง ๆ แล้วซักถามนักเรียนว่า จากที่ได้อ่านและสำรวจมา อะไรเป็นหลักฐานชั้นรองบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
10. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน แล้วซักถามนักเรียนว่า หลักฐานชั้นรอง คืออะไรให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายเนื้อหาและภาพตัวอย่างของหลักฐานชั้นรอง
11. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานชั้นรองที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่า
  - 2) หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร
- ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง บันทึกผลและนำเสนอในชั้นเรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับหลักฐานชั้นรอง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้นักเรียนลองสังเกตรอบ ๆ ตัวว่า มีสิ่งใดที่สามารถใช้เป็นหลักฐานทางประวัติได้บ้าง และเป็นหลักฐานประเภทใด

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น แล้วรวบรวมหลักฐานในท้องถิ่นของนักเรียนเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ภายในโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
    เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การศึกษาความเป็นมาในท้องถิ่นควรใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาช่วยในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลที่หามาได้นั้นถูกต้องและน่าเชื่อถือ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย (ส 4.1 ป.5/1)
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล (ส 4.1 ป.5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายขั้นตอนและความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการสืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนได้ (K)
2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนได้อย่างถูกต้อง (P)
3. เห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการสืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตน (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
- ศิลปะ ➡ จัดทำป้ายนิเทศเรื่องวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นและตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 4

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ในท้องถิ่นของเรามีเรื่องราวที่น่าสนใจอะไรบ้าง และเราจะสามารถสืบค้นเรื่องราวที่น่าสนใจในท้องถิ่นเหล่านี้ได้อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมาบอกเล่าเกี่ยวกับหลักฐานที่สามารถใช้สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเองตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาและรวบรวมมา จากนั้นครูสรุปแล้วอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้แผนภูมิประกอบการอธิบาย
4. ครูให้นักเรียนศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นที่นักเรียนสนใจ 1 หัวข้อ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จากนั้นสรุปได้สรุป
5. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูสรุปและอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม ศึกษาประวัติความเป็นมาของประเทศสมาชิกอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ บันทึกผล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) นักเรียนมีวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองอย่างไรบ้าง
  - 2) ถ้ามีข้อมูลไม่ครบและไม่เรียงลำดับเวลาที่เกิดเหตุการณ์จะสามารถตรวจสอบข้อมูลได้หรือไม่ เพราะอะไร

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูแนะนำให้นักเรียนนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นในเรื่อง อื่น ๆ

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยให้นักเรียน บันทึกข้อสรุปลงในสมุด

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็น การบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิประกอบการอธิบายเรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

    แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

    แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

    เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การตีความข้อมูลทำให้เราได้ความจริงและข้อเท็จจริง ซึ่งความจริงเป็นสิ่งที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แต่ข้อเท็จจริงเป็นความคิด ความเชื่อหรือหลักการที่ต้องการหลักฐานมายืนยันเพื่อพิสูจน์ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในท้องถิ่น (ส 4.1/ป.5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นของตนได้ (K)
- เห็นความสำคัญของความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ (A)
- ใช้ความจริงและข้อเท็จจริงในการนำเสนองานทางประวัติศาสตร์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบหลังเรียน ซักถามความรู้เรื่องความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 5

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระอาทิตย์ แล้วซักถามนักเรียนว่า ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตก เป็นความจริง ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
3. ครูสรุปคำตอบของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนฟังถึงความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่ม ร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง แล้วนำข้อมูลที่ได้มา ลองพิจารณาว่าสิ่งใดที่เป็นความจริง และสิ่งใดที่เป็นข้อเท็จจริง
6. ครูสุ่มเลือกนักเรียน กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งให้ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
7. ครูสรุปการนำเสนอผลงานของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ โดยครูตอบข้อสงสัย
8. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
10. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า ความจริงและข้อเท็จจริงแตกต่างจากความคิดเห็นอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 6

11. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ แล้วสุ่มเลือกนักเรียนออกมาตอบคำถามว่า ความจริงและข้อเท็จจริงแตกต่างจากความคิดเห็นอย่างไร โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

12. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นซักถามนักเรียนว่า “พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1826” ข้อความนี้เป็นความจริงหรือข้อเท็จจริง เพราะอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

13. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็น

14. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร บันทึกผลแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่องความจริงและข้อเท็จจริงไปใช้ในการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นความจริง สิ่งใดเป็นข้อเท็จจริง และสิ่งใดเป็นความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา เรื่อง การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนหาบทความทางประวัติศาสตร์มาอ่านแล้ววิเคราะห์ว่า สิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไม่น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะอะไร

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน

2. ภาพพระอาทิตย์ขึ้นและภาพพระอาทิตย์ตก
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
    แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
    เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

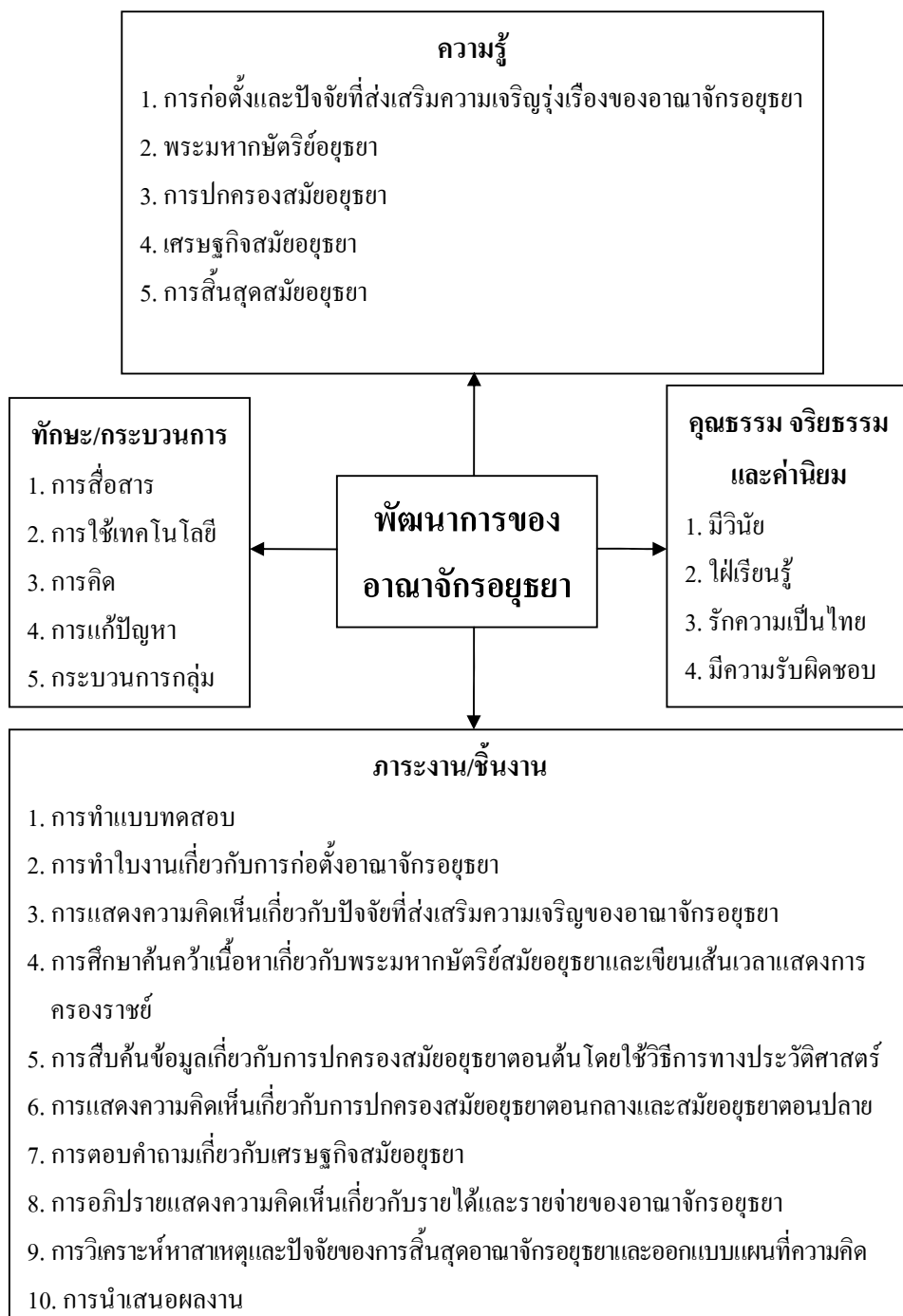
_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<p>ตัวชี้วัดชั้นปี</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี โดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1) อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ป. 5/2) 	
<p>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> อาณาจักรอยุธยาที่มีความเจริญและมีพัฒนาการยาวนานถึง 417 ปี การปกครองสมัยอยุธยาเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เศรษฐกิจสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับเกษตรกรรม และการค้า 	<p>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</p> <ol style="list-style-type: none"> กรุงศรีอยุธยาก่อตั้งขึ้นมาได้อย่างไร ปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจสมัยอยุธยาเจริญรุ่งเรืองคืออะไร การที่พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองมีผลได้อย่างไร
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> คำสำคัญ ได้แก่ ราชวงศ์ จตุสดมภ์ หัวเมือง เครื่องราชบรรณาการ ถ่วงดุลอำนาจ ทัตถกรรม พระคลังสินค้า สำเภา อาณาจักรอยุธยาสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 โดยมีสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทองทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรก ตั้งอยู่บริเวณหนองโสนหรือบึงพระรามในปัจจุบันและยังเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมสามารถดำรงอยู่ได้เป็นเวลานานถึง 417 ปี การที่อาณาจักรอยุธยาสามารถดำรงอยู่ได้นานถึง 417 ปี มีสาเหตุมาจากการมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ มีอำนาจที่ยิ่งใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจสมัยอยุธยาเจริญรุ่งเรืองคืออะไร การที่พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองมีผลได้อย่างไร

<p>ทำให้พระองค์ทรงปกป้องและขยายอาณาจักร อยุธยาให้กว้างขวางมากขึ้น พระมหากษัตริย์ ในสมัยอยุธยาทั้งหมด 33 พระองค์ 5 ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณ ภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง</p> <p>4. ลักษณะการปกครองของอยุธยาเป็นแบบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ เชื่อว่ากษัตริย์ทรงเป็น สมมติเทพ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเขมร ส่วน รูปแบบการปกครองอาณาจักรนั้นระยะแรก ใช้ระบบการปกครองแบบสุโขทัย ต่อมาเมื่อมี อาณาเขตที่กว้างขึ้น สมัยตอนกลางจึงได้มีการ ปรับปรุงรูปแบบการปกครองในสมัยสมเด็จพระ พระบรมไตรโลกนาถ และมีการปรับปรุงอีก ครั้งสมัยตอนปลายในสมัยสมเด็จพระเพ ทราชา</p> <p>5. เศรษฐกิจสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับการเกษตรเป็น หลัก เนื่องจากมีทำเลเหมาะแก่การเพาะปลูก นอกจากการเกษตรแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการค้า และการค้า สำหรับรายได้ของอาณาจักร อยุธยามาจาก จังกอบ อากร ฤชา ส่วยแรงงาน รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ รายได้จาก ประเทศราช ส่วนรายจ่ายของอาณาจักรใช้จ่าย ในเรื่องต่าง ๆ เช่น จ่ายเป็นเงินประจำปีและ สิ่งของแก่เจ้านายและขุนนาง จ่ายเพื่อการ ป้องกันอาณาจักรและขยายอำนาจ ได้แก่ รายจ่ายด้านการทหาร การทำสงคราม จ่ายเพื่อ ทำนุบำรุงศาสนา เช่น การปฏิสังขรณ์วัดวา อาราม จ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ ซึ่งจัด ทั้ง 12 เดือน จ่ายสงเคราะห์คนยากจน คน พิการ จ่ายในกิจกรรมอื่นๆ เช่น การช่วยเหลือ ราษฎรเมื่อเกิดภาวะข้าวยากหมากแพง โรค ระบาด</p>	
---	--

<p>6. อาณาจักรอยุธยาสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ. 2310 ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ) รวมระยะเวลาที่อาณาจักรอยุธยาดำรงอยู่ทั้งหมด 417 ปี ถึงแม้อาณาจักรอยุธยาจะล่มสลายไปแล้ววัฒนธรรม การเมืองการปกครองยังคงได้รับการสืบสานและเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยต่อมา</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ทำใบงานเกี่ยวกับการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา 1.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา 1.3 ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาและเขียนเส้นเวลาแสดงการครองราชย์ 1.4 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 1.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยอยุธยาตอนปลาย 1.6 ตอบคำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา 1.7 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 1.8 วิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยของการสิ้นสุดอาณาจักรอยุธยาและออกแบบแผนที่ความคิด 	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<ol style="list-style-type: none"> 2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
<p>3. สิ่งที่มุ่งประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 	

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ ของอาณาจักรอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พระมหากษัตริย์อยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การปกครองสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เศรษฐกิจสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การสิ้นสุดสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยาสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 โดยมีสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทองทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรก ตั้งอยู่บริเวณหนองโสนหรือบึงพระรามในปัจจุบัน และยังเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมสามารถดำรงอยู่ได้เป็นเวลานานถึง 417 ปี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป.5/1)
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการก่อตั้งและพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา (A)
4. สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เรื่องการก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา
  - การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา
  - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอยุธยา
- การงานอาชีพ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 7

- ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปของอาณาจักรอยุธยา
- ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

จากนั้นสนทนา และซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- บุคคลในภาพคือใคร
- บุคคลในภาพมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยาอย่างไร
- อาณาจักรอยุธยาก่อตั้งขึ้นบริเวณใด

5. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง โดยใช้แผนที่ความคิดและภาพประกอบการอธิบาย

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานที่ 1 เรื่อง การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา จากนั้นครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูเฉลยคำตอบและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 8

10. ครูให้นักเรียนดูแผนที่โบราณของอาณาจักรอยุธยา แล้วซักถามนักเรียนว่า แผนที่นี้เกี่ยวข้องกับอาณาจักรใด จากนั้นซักถามนักเรียนว่า รู้ไหมว่า อาณาจักรอยุธยาเจริญรุ่งเรืองได้เพราะอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

11. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา สรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

13. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยาไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ห้องเรียนอื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การก่อตั้งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ให้นักเรียนทำสมุดภาพรวมความรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
3. แผนที่โบราณของกรุงศรีอยุธยา
4. แผนที่ความคิดประกอบการอธิบายเรื่อง การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา
5. ใบงานที่ 1 เรื่อง การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

พระมหากษัตริย์อยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การที่อาณาจักรอยุธยาสามารถดำรงอยู่ได้นานถึง 417 ปี มีสาเหตุมาจากการมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ มีอำนาจที่ยิ่งใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้พระองค์ทรงปกป้องและขยายอาณาจักรอยุธยาให้กว้างขวางมากขึ้น พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยามีทั้งหมด 33 พระองค์ 5 ราชวงศ์ คือ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุพระนามพระมหากษัตริย์อยุธยาได้ (K)
- อธิบายถึงเหตุการณ์สำคัญ ๆ ในแต่ละสมัยได้ (K)
- เห็นคุณค่าพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์อยุธยา (A)
- สามารถเผยแพร่ความรู้เรื่องพระมหากษัตริย์อยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องพระมหากษัตริย์อยุธยา	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- พระมหากษัตริย์อยุธยา

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา
- ศิลปะ ➡ ทำสมุดรวบรวมความรู้เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 9

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ของพระมหากษัตริย์อยุธยาแล้วให้ทายว่าคือพระมหากษัตริย์พระองค์ใด และมีความสำคัญอย่างไร ครูเฉลยคำตอบ แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูอธิบายเรื่องพระมหากษัตริย์รัชกาลต่าง ๆ ในอยุธยา โดยใช้ภาพประกอบการอธิบาย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
6. ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูอธิบายและสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนสรุปลงในสมุด
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเส้นเวลาแสดงการครองราชย์ของพระมหากษัตริย์อยุธยาแต่ละราชวงศ์ จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน
8. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมี 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา มาเลเซีย และไทยให้นักเรียนฟัง
9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ราชวงศ์ใดปกครองอาณาจักรอยุธยาานานที่สุด
  - 2) พระมหากษัตริย์พระองค์ใดครองราชย์สั้นที่สุดและยาวนานที่สุด
12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ ที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อยุธยา ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัวและเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระมหากษัตริย์อยุธยา โดยให้นักเรียนสรุป ประเด็นสำคัญลงในสมุด
15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาเรื่อง การปกครอง สมัยอยุธยาตอนต้น พ.ศ. 1893–1991 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนทำสมุดภาพลำดับพระมหากษัตริย์อยุธยาพร้อมกับเหตุการณ์สำคัญ ๆ ในสมัย นั้น ๆ

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระมหากษัตริย์อยุธยา
2. ภาพประกอบการอธิบายเรื่อง พระมหากษัตริย์อยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

การปกครองสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ลักษณะการปกครองของอยุธยาเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เชื่อว่ากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเขมร ส่วนรูปแบบการปกครองอาณาจักรนั้นระยะแรกใช้ระบบการปกครองแบบสุโขทัย ต่อมาเมื่อมีอาณาเขตที่กว้างขึ้น สมัยตอนกลางจึงได้มีการปรับปรุงรูปแบบการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ และมีการปรับปรุงอีกครั้งสมัยตอนปลายในสมัยสมเด็จพระเพทราชา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายพัฒนาการของรูปแบบการปกครองสมัยอยุธยาได้ (K)
- มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องพัฒนาการของการปกครองสมัยอยุธยา (A)
- เผยแพร่ความรู้เรื่องพัฒนาการของการปกครองสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ซักถามความรู้เรื่อง การปกครองสมัยอยุธยา ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การปกครองสมัยอยุธยา
  1. สมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991)
  2. สมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231)
  3. สมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310)

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
- ศิลปะ ➡ เขียนแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยา
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 10

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาในประเด็นว่า การปกครองสมัยอยุธยาเป็นแบบไหนมีลักษณะเด่นอย่างไร โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา
3. ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเรื่อง การปกครองสมัยอยุธยา โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบการอธิบาย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนี้
  - 1) เรื่องที่ศึกษา: การปกครองสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะอย่างไรบ้าง
  - 2) แหล่งที่ศึกษาหรือสืบค้นข้อมูลดังกล่าวมีอะไรบ้าง
  - 3) แหล่งที่สืบค้นเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร
  - 4) ข้อมูลที่ศึกษาหรือสืบค้นได้นั้นเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ อย่างไร
  - 5) ข้อมูลหรือคำตอบที่ได้จากการสืบค้นคืออะไร
6. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการสืบค้นข้อมูล จากนั้นเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามตามความสนใจ ครูอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ บันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาเรื่อง การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง พ.ศ. 1991–2231 และสมัยอยุธยาตอนปลาย พ.ศ. 2231–2310 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 11

9. สนทนาซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้นในประเด็นว่า เมืองใดเป็นเมืองลูกหลวง จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาเรื่อง การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยอยุธยาตอนปลาย

10. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) เพราะเหตุใดในสมัยอยุธยาตอนกลางจึงต้องมีการปรับปรุงการปกครอง
- 2) จุดสมรภูมิในสมัยอยุธยาตอนกลางมีลักษณะอย่างไร
- 3) การปกครองในสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะอย่างไร

11. ครูอธิบายเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยอยุธยาตอนปลายให้นักเรียนฟัง

12. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาข้อมูลเรื่อง การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยอยุธยาตอนปลาย

13. ครูให้แต่ละคู่แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะ

เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

14. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ บันทึกผล แล้วเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

15. ครูให้แต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคู่อื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอซักถามและแสดงความคิดเห็น ครูประเมินผลพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติม

16. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง บันทึกผลแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

17. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยอยุธยาตอนปลาย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) หัวเมืองชั้นนอกสมัยอยุธยาตอนต้นหมายถึงเมืองใดบ้าง
- 2) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปรับปรุงการปกครองในสมัยอยุธยาตอนกลางมีผลดีต่ออยุธยาอย่างไร

3) เพราะเหตุใดตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีในสมัยอยุธยาจึงมีความสำคัญมากที่สุด

4) เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทรงยกเลิกเมืองลูกหลวง

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ ที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

21. ครูแนะนำให้นักเรียนเปรียบเทียบระหว่างระบบการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ กับการปกครองระบอบประชาธิปไตยว่ามีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การปกครองสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุป ประเด็นสำคัญลงในสมุด

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียม จัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศหรือแผ่นพับเรื่อง พัฒนาการทางการปกครองสมัยอยุธยา

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แผนที่ความคิดประกอบการอธิบายเกี่ยวกับการปกครองสมัยอยุธยา
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เศรษฐกิจสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับเกษตรเป็นหลัก เนื่องจากมีทำเลเหมาะแก่การเพาะปลูก นอกจากการเกษตรแล้วยังขึ้นอยู่กับหัตถกรรมและการค้า สำหรับรายได้ของอาณาจักรอยุธยามาจาก จังกอบ อากร ฤชา ส่วยแรงงาน รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ รายได้จากประเทศราช ส่วนรายจ่ายของอาณาจักรจะใช้จ่ายในเรื่องต่าง ๆ เช่น จ่ายเป็นเงินประจำปีและสิ่งของแก่เจ้านายและขุนนาง จ่ายเพื่อการป้องกันอาณาจักรและขยายอำนาจ ได้แก่ รายจ่ายด้านการทหาร การทำสงคราม จ่ายเพื่อทำนุบำรุงศาสนา เช่น การปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม จ่ายในการจัดพระราชพิธีต่างๆ ซึ่งจัดทั้ง 12 เดือน จ่ายสงเคราะห์คนยากจน คนพิการ จ่ายในกิจกรรมอื่นๆ เช่น การช่วยเหลือราษฎรเมื่อเกิดภาวะข้าวยากหมากแพง โรคระบาด

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะทางเศรษฐกิจ รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
- มีความสนใจและใฝ่เรียนรู้เรื่องพัฒนาการด้านเศรษฐกิจสมัยอยุธยา (A)
- เผยแพร่ความรู้เรื่องพัฒนาการด้านเศรษฐกิจสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยอยุธยา 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- เศรษฐกิจสมัยอยุธยา
  1. ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยา
  2. รายได้ของอาณาจักร
  3. รายจ่ายของอาณาจักร

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสมัยอยุธยา
- ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 12

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยาเรื่อง ลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ให้นักเรียนฟัง โดยใช้ภาพประกอบการอธิบาย
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ร่วมกันตอบคำถาม ตัวอย่างคำถามเช่น
  - 1) การเกษตรในสมัยอยุธยามีลักษณะอย่างไร

- 2) สินค้าที่ลดกรรมที่มีชื่อเสียงของอยุธยาคืออะไร
- 3) การค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยามีลักษณะอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาเฉลยคำตอบ ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และเฉลยคำตอบพร้อมอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง บันทึกผล แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจสมัยอยุธยา และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 13

10. ครูสนทนาและซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) ในสมัยอยุธยารายได้ของอาณาจักรมาจากอะไรบ้าง
- 2) ใครเป็นผู้ที่มีอำนาจในการใช้จ่ายมากที่สุด
11. ครูอธิบายสรุปเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง
12. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักร จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 1 รายได้ของอาณาจักร

กลุ่มที่ 2 รายจ่ายของอาณาจักร

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้อภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

13. ครูสรุปผลการอภิปรายและอธิบายเสริมความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยาให้นักเรียนฟัง
14. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา และแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยอยุธยาไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยอยุธยา โดยอาจให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยาเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพประกอบการอธิบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยอยุธยา
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การสิ้นสุดสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยาสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ. 2310 ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ) รวมระยะเวลาที่อาณาจักรอยุธยาดำรงอยู่ทั้งหมด 417 ปี ถึงแม้อาณาจักรอยุธยาจะล่มสลายไป แต่วัฒนธรรม การเมืองการปกครองยังคงได้รับการสืบสานและเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยต่อมา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและวิเคราะห์สาเหตุการสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
- เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในบรรพบุรุษไทย (A)
- สื่อสารและเผยแพร่ความรู้ประวัติศาสตร์อยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การสิ้นสุดสมัยอยุธยา 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การสิ้นสุดสมัยอยุธยา

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมัยอยุธยา

การงานอาชีพ ➡ ออกแบบแผนที่ความคิดนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมัยอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 14-15

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูอธิบายเรื่อง การสิ้นสุดสมัยอยุธยา โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบการอธิบาย
5. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยของการสิ้นสุดอาณาจักรอยุธยา
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบแผนที่ความคิดเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยของการสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยา แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน
7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูจัดได้ว่าที่ระหว่างนักเรียน 2 กลุ่ม เรื่องการสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสิ้นสุดสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปลงสมุด
10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

12. มอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี เรื่อง การกอบกู้เอกราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมว่า หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2310 เกิดเหตุการณ์ใดบ้าง

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่ความคิดเรื่อง การสิ้นสุดของอาณาจักรอยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

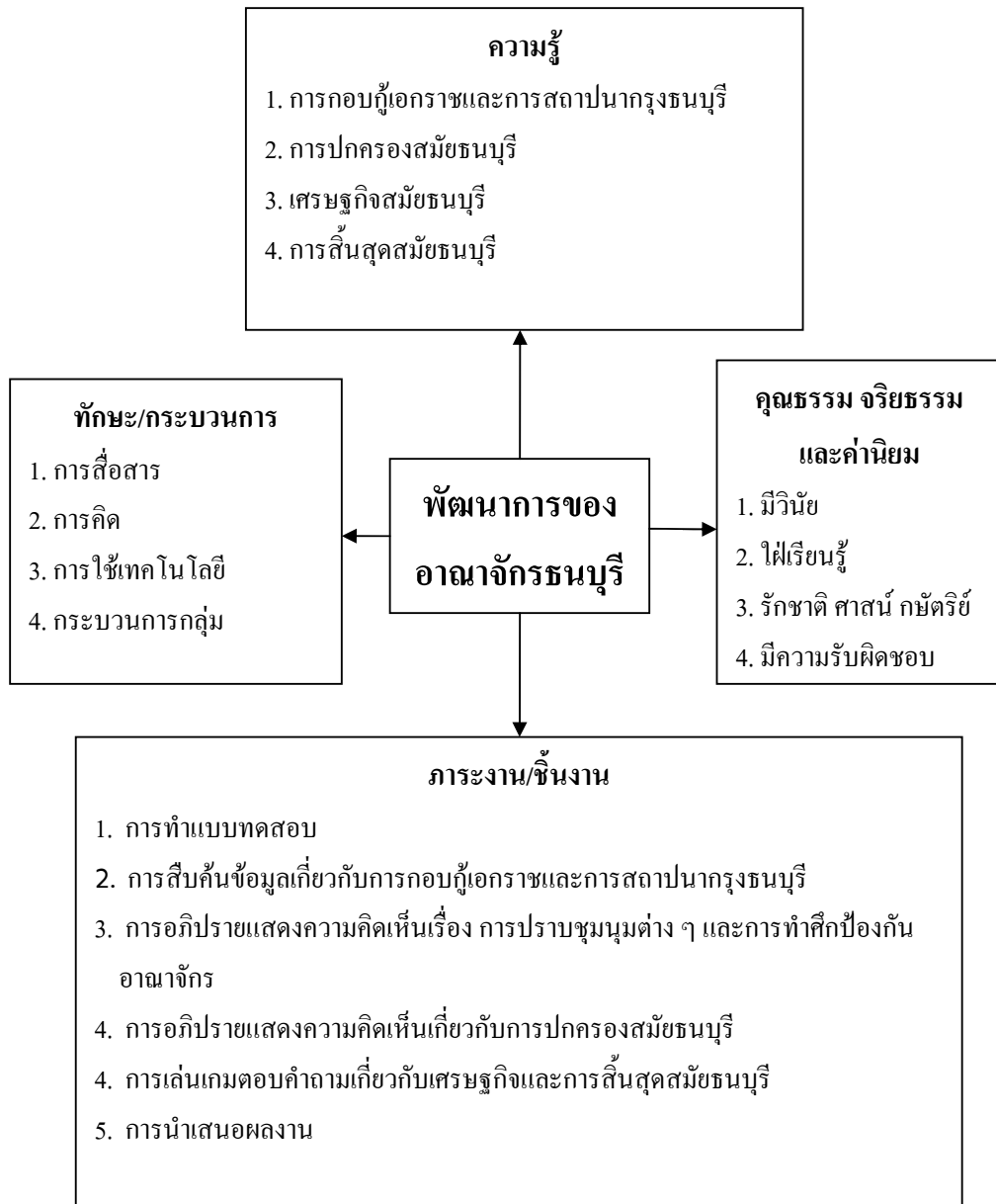
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

พัฒนาการของอาณาจักรนบุรี

เวลา 5 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี • อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี โดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้กอบกู้เอกราชและสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี ทรงฟื้นฟูบ้านเมืองและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน กรุงธนบุรีก่อตั้งขึ้นมาได้อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> คำสำคัญ ได้แก่ ชุมนุม ถึงแก่พิราลัย ฉาง ประมุข ในปลายสมัยอยุธยาพม่าได้ยกทัพมารุกรานและล้อมกรุงศรีอยุธยาไว้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ) พระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาได้ต่อสู้กับพม่าเพื่อรักษากรุงศรีอยุธยาด้วยการให้เจ้าเมืองต่าง ๆ เข้ามาช่วยพม่าล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่เป็นเวลาพิเศษจนถึง พ.ศ. 2310 พระยาตาก (สิน) ซึ่งเป็นเจ้าเมืองตากที่เข้ามาช่วยรักษาพระนครเห็นว่าไม่อาจต้านทานกำลังข้าศึกและรักษาพระนครไว้ได้จึงนำกำลังทหารประมาณ 500 นาย ฝ่าพม่าล้อมของพม่าเดินทางออกจากอยุธยามุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลฝั่งตะวันออกไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี ต่อมายกทัพเรือมาสู้รบกับพม่าที่ค่ายโพธิ์สามต้นในกรุงศรีอยุธยา และกอบกู้เอกราชได้สำเร็จในปลายปีนั้นเอง หลังจากนั้นพระเจ้าตากได้ปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ เสด็จพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4 แต่คนทั่วไปเรียกพระองค์ว่า 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> อธิบายการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรีถูกต้อง อธิบายลักษณะการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี อธิบายลักษณะเศรษฐกิจสมัยธนบุรี อธิบายสาเหตุการสิ้นสุดสมัยธนบุรี

<p>สมเด็จพระเจ้าตากสิน ต่อมา ทรงได้รับการยกย่องเป็น สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p> <p>3. เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์แล้วทรงเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาถูกทำลายจนหมดสิ้นและมีบริเวณกว้างขวางยากที่จะบูรณะให้คืนดังเดิมได้ จึงไม่เหมาะที่จะใช้เป็นราชธานีของไทยต่อไป ทรงเห็นว่าเมืองธนบุรีมีความเหมาะสมกว่า เพราะเป็นเมืองขนาดเล็กเหมาะกับกำลังของพระองค์ และมีป้อมปราการมั่นคงใช้ป้องกันข้าศึกที่ยกมาทางเรือ ได้ตั้งอยู่ใกล้ปากน้ำสะดวกแก่การค้าขายกับต่างประเทศ เป็นเมืองเก่ามีวัดที่สร้างไว้ตั้งแต่สมัยอยุธยาไม่จำเป็นต้องสร้างใหม่ มีผืนดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก โดยมีสภาพเป็นที่ลุ่มมีดินดี มีคลองหลายสาย ทำให้มีน้ำใช้ตลอดปี</p> <p>4. เมื่อเสียดังกรุงศรีอยุธยาแก่พม่า บรรดาหัวเมืองต่าง ๆ ก็เกิดความระส่ำระสาย มีการรวมตัวกันเป็นชุมนุมต่าง ๆ เพื่อตั้งตนเป็นใหญ่ ชุมนุมที่สำคัญ ได้แก่ ชุมนุมพระเจ้าตาก มีพระเจ้าตาก (สิน) เป็นหัวหน้า เป็นชุมนุมที่ใหญ่ที่สุด และมีอำนาจมากที่สุด สามารถสู้รบกับพม่าจนกอบกู้เอกราชได้ ชุมนุมเจ้าพระฝาง มีเจ้าพระฝางซึ่งเป็นภิกษุ เป็นหัวหน้า ชุมนุมเจ้าพระยาพิชัย โลก มีเจ้าพระยาพิชัย โลกเป็นหัวหน้า ควบคุมหัวเมืองทางภาคกลางตอนบน ชุมนุมเจ้าพิมายมีกรมหมื่นเทพพิพิธเป็นหัวหน้า ควบคุมหัวเมืองใหญ่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราชมีพระปลัด (หนู) เป็นหัวหน้าซึ่งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชได้ตั้งตนเป็นเจ้า เรียกกันว่า เจ้านคร เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบชุมนุมต่าง ๆ สำเร็จทำให้ทรงสามารถรวบรวมดินแดนที่เคยเป็นของอาณาจักร</p>	
---	--

<p>อยู่ยากกลับคืนมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>5. ในสมัยธนบุรีมีการทำศึกป้องกันละเขยาย อาณาจักร กล่าวคือ มีการทำสงครามกับพม่า หลายครั้ง สงครามครั้งสำคัญ ได้แก่ ศึกที่ค่าย บางกุ้ง สมุทรสงคราม ศึกที่ค่ายบางแก้ว ราชบุรี ศึกตีเมืองเชียงใหม่ และศึกอะแซหุ่นกี้ ฝ้ายไทย ได้รับชัยชนะทุกครั้ง ส่วนการทำสงครามกับ รัฐอื่น ได้แก่ การทำสงครามกับเขมร</p> <p>6. การปกครองในสมัยธนบุรี ยึดแบบแผนการ ปกครองสมัยอยุธยา พระมหากษัตริย์ทรงมี อำนาจเด็ดขาดในการรักษาบ้านเมือง แบ่ง ออกเป็น การปกครองส่วนกลาง มีกรุงธนบุรีเป็น ราชธานี มีสมุหนายกเป็นอัครมหาเสนาบดีฝ่าย พลเรือน สมุหระกลาโหมเป็นอัครมหาเสนาบดี ฝ่ายทหาร การบริหารแบ่งออกเป็น 4 กรม เรียกว่า จตุสดมภ์ ได้แก่ กรมเวียง กรมวัง กรม คลัง และกรมนา และการปกครองหัวเมือง แบ่งเป็น หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอกหรือ เมืองพระยามหานคร ประเทศราช</p> <p>4. เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในสมัยสมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราชบ้านเมืองประสบกับภาวะ เศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนข้าวปลาอาหาร สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ไขด้วย การสละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารมาแจกจ่าย แก่ราษฎร ทรงสนับสนุนการทำนา และส่งเสริม การค้ากับต่างประเทศ การหารายได้จากส่วย ภาษี อากร และเครื่องราชบรรณาการต่าง ๆ เมื่อได้รับ เอกราชจากพม่าแล้ว การประมูลผูกขาดเก็บ ค่าภาคหลวง การลงโทษผู้กระทำความผิดที่ส่งผลต่อ เศรษฐกิจ เช่น ทำเงินปลอม โกงข้าวหลวง ด้วย พระปรีชาสามารถและการตัดสินพระทัยอย่าง เฉียบขาดในการแก้ปัญหาของสมเด็จพระเจ้า ตากสินมหาราช ไทยจึงฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ได้ภายในเวลาไม่นานนัก</p>	
--	--

<p>5. ตอนปลายสมัยธนบุรีเกิดการจลาจล สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงออกผนวช เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเข้ามาปราบจลาจล และปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ สมัยธนบุรีจึงสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ. 2325</p>	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี</p> <p>1.2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง การปราบชุมนุมต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักร</p> <p>1.3 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี</p> <p>1.4 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่น่าประเมิน</p> <p>3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การปกครองสมัยธนบุรี</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี</p>	<p>เวลา 1 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ในปลายสมัยอยุธยาพม่าได้ยกทัพมารุกรานและล้อมกรุงศรีอยุธยาไว้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ) พระมหากษัตริย์ แห่งกรุงศรีอยุธยาได้ต่อสู้กับ พม่าเพื่อรักษากรุงศรีอยุธยาด้วยการให้เจ้าเมืองต่าง ๆ เข้ามาช่วย พม่าล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่เป็นเวลาปีเศษ จนถึง พ.ศ. 2310 พระยาตาก (สิน) ซึ่งเป็นเจ้าเมืองตากที่เข้ามาช่วยรักษาพระนคร เห็นว่าไม่อาจต้านทาน กำลังข้าศึกและรักษาพระนครไว้ได้จึงนำกำลังทหารประมาณ 500 ติฝาวงล้อมของพม่าเดินทางออกจาก อยุธยา มุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลฝั่งตะวันออกไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี ต่อมา ยกทัพ เรือมาสู้รบ กับพม่าที่ค่ายโพธิ์สามต้นในกรุงศรีอยุธยา และกอบกู้เอกราชได้สำเร็จในปลายปีนั้นเอง หลังจากนั้น พระเจ้าตากได้ปราบดาภิเษกเป็น พระมหากษัตริย์ เถลิงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4 แต่คนทั่วไป เรียกพระองค์ว่า

สมเด็จพระเจ้าตากสิน ต่อมาทรงได้รับการยกย่องเป็น สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อสมเด็จพระ เจ้าตากสินมหาราชปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์แล้วทรงเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาถูกทำลาย จนหมด ลิ่นและมีบริเวณกว้างขวางยากที่จะบูรณะให้คืนดังเดิมได้ จึงไม่เหมาะที่จะใช้เป็นราชธานีของไทยต่อไป ทรงเห็นว่าเมืองธนบุรีมีความเหมาะสมกว่า เพราะเป็นเมืองขนาดเล็กเหมาะกับกำลังของพระองค์ และมีป้อมปราการมั่นคงใช้ป้องกันข้าศึกที่ยกมาทางเรือได้ตั้งอยู่ ใกล้ปากน้ำสะดวกแก่การค้าขายกับ ต่างประเทศ เป็นเมืองเก่า มีวัดที่สร้างไว้ตั้งแต่สมัยอยุธยาไม่จำเป็นต้องสร้างใหม่ มีผืนดินที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก โดยมีสภาพเป็นที่ลุ่มมีดินดี มีคลองหลายสาย ทำให้เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่า บรรดาหัวเมือง ต่าง ๆ ก็เกิดความระส่ำระสาย มีการรวมตัวกันเป็นชุมนุมต่าง ๆ เพื่อตั้งตนเป็นใหญ่ ชุมชนุม ที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชนุมพระเจ้าตาก มีพระเจ้าตาก (สิน) เป็นหัวหน้า เป็นชุมนุมที่ใหญ่ที่สุดและมีอำนาจ มากที่สุด สามารถสู้รบกับพม่าจนกอบกู้เอกราชได้ ชุมชนุมเจ้าพระฝาง มีเจ้าพระฝางซึ่งเป็นกษัตริย์ เป็น หัวหน้า ชุมชนุมเจ้าพระยาพิชัย โลก มีเจ้าพระยาพิชัย โลกเป็นหัวหน้า ควบคุมหัวเมืองทางภาคกลาง ตอนบน ชุมชนุม เจ้าพิมายมีกรมหมื่น เทพ พิพิธเป็นหัวหน้า ควบคุมหัวเมืองใหญ่ทางภาคตะวันออกเฉียง-เหนือ ชุมชนุมเจ้านครศรีธรรมราชมี พระปลัด (หนู) เป็นหัวหน้าซึ่งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชได้ตั้งตน เป็นเจ้า เรียกกันว่าเจ้านคร การปราบชุมนุมต่าง ๆ สำเร็จทำให้ทรงสามารถรวบรวมดินแดนที่เคยเป็นของ อาณาจักรอยุธยา กลับคืนมาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสมัยธนบุรีมีการทำศึกป้องกันละชยอาณาจักร กล่าวคือ มีการทำสงครามกับพม่าหลายครั้ง สงครามครั้งสำคัญ ได้แก่ ศึกที่ค่ายบางกุ้ง สมุทรสงคราม

ศึกที่ค่ายบางแก้ว ราชบุรี ศึกตีเมืองเชียงใหม่ และศึกอะแซหุ่นกี้ ฝ่ายไทยได้รับชัยชนะทุกครั้ง ส่วนการทสงครามกับรัฐอื่น ได้แก่ การทำสงครามกับเขมร

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรีได้ (K, P)
- มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี (A, K)
- สืบค้นข้อมูลการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรีได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียน ซักถามความรู้เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี
  - การกอบกู้เอกราช
  - การตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานีใหม่
  - การปราบชุมนุมต่าง ๆ
  - การทำศึกป้องกันและขยายอาณาจักร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

การงานอาชีพ ➔ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 16

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- 1) บุคคลในภาพคือใคร
- 2) มีความสำคัญอย่างไร

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปคำตอบของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาว่า เพราะเหตุใดพระยาตากจึงเดินทางไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี

6. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี แล้วบันทึกผลลงในแบบการบันทึกความรู้ จากนั้นส่งตัวแทนนำเสนอผลการสืบค้นหน้าชั้นเรียน

8. หลังจากนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในใบงานที่ 1 เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

9. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาเกี่ยวกับการสถาปนาของประเทศสมาชิกอาเซียน กลุ่มละ 1 ประเทศ โดยไม่ซ้ำกัน บันทึกผล แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

10. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี เรื่อง การปราบชุมนุมต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 17

12. ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงที่ตั้งชุมนุมต่าง ๆ แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- 1) แผนที่นี้แสดงถึงเรื่องอะไร

2) จากแผนที่ที่มีชุมชนอะไรบ้างที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบ

13. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการปราบชุมชนต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักร โดยใช้แผนที่ประกอบการอธิบาย

14. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน แต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง การปราบชุมชนต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักรในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงต้องปราบชุมชนต่าง ๆ
- 2) ชุมชนใดมีอำนาจมากที่สุด
- 3) ชุมชนใดที่ควบคุมหัวเมืองทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 4) ชุมชนใดที่มีพระเป็นหัวหน้าชุมชน

15. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูสรุปการนำเสนอผลงานของนักเรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม เกี่ยวกับการปราบชุมชนต่าง ๆ และการทำศึกป้องกันอาณาจักร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรีเพื่อเผยแพร่ความรู้

19. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี แล้วให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนดูวิดิทัศน์เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

3. ใบงานที่ 1 เรื่อง การกองทัพเอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี
4. แผนที่แสดงที่ตั้งชุมชนต่าง ๆ
5. แบบบันทึกความรู้
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

การปกครองสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การปกครองในสมัยธนบุรี ชี้ดแบบแผนการปกครองสมัยอยุธยา พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการรักษาบ้านเมือง แบ่งออกเป็น การปกครองส่วนกลาง มีกรุงธนบุรีเป็นราชธานี มีสมุหนายกเป็นอัครมหาเสนาบดีฝ่ายพลเรือน สมุหระกลาโหมเป็นอัครมหาเสนาบดีฝ่ายทหาร การบริหารแบ่งออกเป็น 4 กรม เรียกว่าจตุสดมภ์ ได้แก่ กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา และการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็น หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร ประเทศราช

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป/ 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและยกตัวอย่างการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ (K, P)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี (A, K)
- สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สาระการเรียนรู้

- การปกครองสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี
- ศิลปะ → จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการปกครองไทยสมัยธนบุรี
- การงานอาชีพฯ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 18–19

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า การปกครองสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร นักเรียนตอบ ครูอธิบายสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้อ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ปกครองสมัยธนบุรีกับสมัยอยุธยาเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
  - 2) ปัจจัยใดที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายแล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกการอภิปราย แล้วสุ่มเลือกนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายให้เพื่อน ๆ ฟัง จากนั้นครูสรุปและให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด
7. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ชั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี นอกจากที่ได้เรียนมาแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชบ้านเมืองประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนข้าวปลาอาหาร สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ไขด้วยการสละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารมาแจกจ่ายแก่ราษฎร ทรงสนับสนุนการทำนา และส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศ การหารายได้จากถ้วย ภาษีอากร และเครื่องราชบรรณาการต่าง ๆ เมื่อได้รับเอกราชจากพม่าแล้ว การประมุขผูกขาดเก็บ ค่าภาคหลวง การลงโทษผู้กระทำความผิดที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ เช่น ทำเงินปลอม โกงข้าวหลวง ด้วยพระปรีชาสามารถและการตัดสินใจพระทัยอย่างเฉียบขาดในการแก้ปัญหาของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ไทยจึงฟื้นตัวทางเศรษฐกิจได้ภายในเวลาไม่นานนัก

ตอนปลายสมัยธนบุรีเกิดการจลาจล สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงออกผนวช เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกเข้ามาปราบจลาจลและปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ สมัยธนบุรีจึงสิ้นสุดลงเมื่อ พ.ศ. 2325

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสภาพเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและสาเหตุของการสิ้นสุดสมัยธนบุรีได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรีได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรี และการสิ้นสุดสมัยธนบุรี 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. เศรษฐกิจสมัยธนบุรี
2. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน เขียนข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี
- สุขศึกษา → เล่นเกมเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี
- การงานอาชีพ → การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 20

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูเกริ่นนำโดยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีว่า สภาพเศรษฐกิจในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา
3. ครูสรุปคำตอบ และเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรี และการสิ้นสุดสมัยธนบุรี จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต แล้วเล่นเกมมูมสวนนา โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ไปนั่งที่มุมต่าง ๆ ของห้องเรียน แล้วแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำตอบจากคำถามที่กำหนดให้ เช่น

- 1) เมื่อมีปัญหาข้าวขาดมากแพงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร
  - 2) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงเร่งรัดการทำนา
  - 3) เพราะเหตุใดอาณาจักรธนบุรีจึงสิ้นสุดในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - 4) ประเทศใดที่ได้รับการสนับสนุนให้เข้ามาค้าขายในอาณาจักรธนบุรีมากที่สุด
  - 5) รายได้ของท้องพระคลังสมัยธนบุรีได้มาจากที่ใดบ้าง
  - 6) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงลงโทษผู้กระทำความผิดต่อเศรษฐกิจด้วยวิธีการใด
6. ครูและนักเรียนร่วมกับเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูให้นักเรียนทำสมุฏกภาพเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการสมัยอาณาจักรธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบกลางปีในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่องเศรษฐกิจสมัยธนบุรีและการสิ้นสุดสมัยธนบุรี แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

การทดสอบกลางปี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
การทดสอบกลางปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 1 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 21

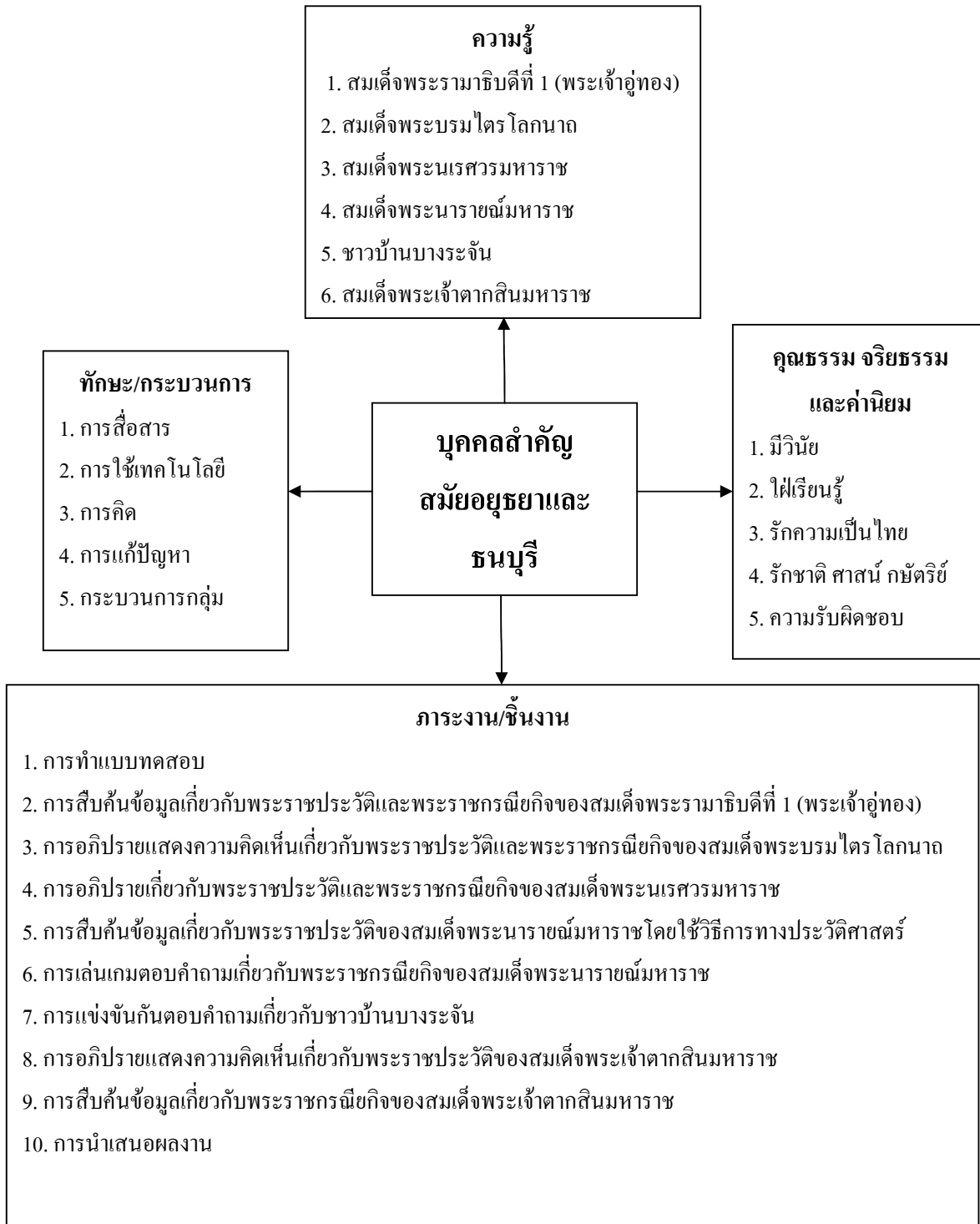
1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางปี
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีเรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี <ul style="list-style-type: none"> • บอกประวัติสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่นำภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป. 5/3) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า ... <ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรีเป็นบุคคลที่ทำให้คุณประโยชน์และสร้างผลงานที่น่าภาคภูมิใจให้กับชาติ การศึกษาประวัติบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจและมีแบบอย่างในการดำเนินชีวิต 2. บุคคลสำคัญแต่ละท่านย่อมมีบทบาทที่แตกต่างกันออกไปและผลงานที่ท่านทำนั้นได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในชาติหลายอย่าง ซึ่งเป็นรากฐานให้ชาติเติบโตอย่างเข้มแข็งต่อไป 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาเรื่องบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี มีความสำคัญอย่างไร 2. บุคคลสำคัญมีส่วนช่วยในการทำให้อยุธยาและกรุงธนบุรีมีความแข็งแกร่งได้อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสำคัญ ได้แก่ สักดินา กุลมณเฑียรบาล พระมหากุปราช ยุทธหัตถิ 2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงเป็นกษัตริย์ผู้ก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 1893 พระองค์ทรงเป็นผู้วางรากฐานการปกครองด้านต่าง ๆ ให้กับกรุงศรีอยุธยา ทำให้อาณาจักรอยุธยาในสมัยพระองค์มีอำนาจและแข็งแกร่งในภูมิภาคนี้ 3. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองบ้านเมืองเสียใหม่ เพื่อให้การดูแลบ้านเมืองเป็นไปได้ง่ายขึ้น รูปแบบการปกครองของพระองค์นั้นใช้ต่อมาเป็นเวลานาน โดยมีการปรับปรุงบ้างเล็กน้อย และเป็นรากฐานของการปกครองในระยะเวลาต่อมา 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ได้ 2. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้ 3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ 4. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ 5. อธิบายประวัติและผลงานของชาวบ้านบางระจันได้

<p>4. หลังเสียดังศรีอยุธยาครั้งที่ 1 สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพจากพม่า และเมื่อเสวยราชย์แล้วพระองค์ทำคุณประโยชน์แก่อยุธยามากมาย จึงทรงได้รับการยกย่องเป็นมหาราชองค์หนึ่ง</p> <p>5. ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชการติดต่อกับชาวต่างชาติรุ่งเรืองมาก ทำให้อยุธยา กลายเป็นเมืองท่าที่สำคัญ อีกทั้งสมัยนี้ยังเป็นยุคทองของวรรณกรรมไทยอีกด้วย สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงได้รับการยกย่องให้เป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง</p> <p>6. พ.ศ. 2309 ก่อนเสียดังศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ชาวบ้านบางระจันได้รวมตัวกันสู้รบกับกองทัพพม่าอย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้ว่าจะมีกำลังพลและอาวุธที่น้อยกว่า และพ่ายแพ้ไปในที่สุด แต่การกระทำอันกล้าหาญสามัคคีของชาวบ้านบางระจัน ยังคงเป็นวีรกรรมที่น่ายกย่องต่อชนรุ่นหลังสืบมา</p> <p>7. ก่อนเสียดังศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พระยาตากรวบรวมกำลังพลดีฝ่าวงล้อมพม่าไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี หลังจากเสียดังศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 ให้แก่พม่าแล้วพระเจ้าตากได้ยกกองทัพกลับมากอบกู้เอกราชคืนจากพม่า แล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานีพระองค์ทรงทำคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองนานัปการ จึงได้รับการยกย่องเป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง</p>	<p>6. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้</p>
---	---

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
  - 1.1 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
  - 1.2 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

<p>1.3 อภิปรายเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>1.4 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>1.6 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช</p> <p>1.7 แข่งขันกันตอบคำถามเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจัน</p> <p>1.8 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p> <p>1.9 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม</p> <p>3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ</p>
<p>3. สิ่งที่มีงประเมิน</p> <p>3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	
<p>ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ชาวบ้านบางระจัน</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p>	<p>เวลา 1 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 1 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 2 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 2 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 1 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงเป็นกษัตริย์ผู้ก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 1893 พระองค์ทรงเป็นผู้วางรากฐานการปกครองด้านต่าง ๆ ให้กับกรุงศรีอยุธยา ทำให้อาณาจักรอยุธยาในสมัยพระองค์มีอำนาจและแข็งแกร่งในภูมิภาคนี้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป/ 5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
- ศิลปะ ➡ สืบค้นความรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 22

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูถามนักเรียนว่า รู้จักสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทองหรือไม่ และพระองค์

ทรงเป็นพระมหากษัตริย์สมัยใด ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงมีความสำคัญต่ออาณาจักรอยุธยาอย่างไร
  - 2) พระราชกรณียกิจที่สำคัญที่สุดของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) คืออะไร
5. ครูอธิบายเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ให้นักเรียนฟัง โดยใช้แผนที่ความคิดเป็นสื่อประกอบการอธิบาย
6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่ม 1 คน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มด้วยตนเอง
7. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เรื่อง พระราชประวัติ

กลุ่มที่ 2 เรื่อง พระราชกรณียกิจ

โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูลและภาพที่ได้มาจัดทำเป็นโปสเตอร์ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปติดไว้

ที่ป้ายนิเทศในห้องเรียน

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลของกลุ่มตนเองและศึกษาข้อมูลของกลุ่มอื่น ๆ จากป้ายนิเทศ แล้วเขียนสรุปความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้เป็นการบ้านส่งครูครั้งต่อไป

9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนห้องเรียนอื่นเรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แผนที่ความคิดเรื่องสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้อื่นๆ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีเวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองบ้านเมืองเสียใหม่ เพื่อให้การดูแลบ้านเมืองเป็นไปได้อย่างขึ้น รูปแบบการปกครองของพระองค์นั้นใช้ต่อมาเป็นเวลานาน โดยมีการปรับปรุงบ้างเล็กน้อย และเป็นรากฐานของการปกครองในระยะเวลาต่อมา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป/ 5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สารการเรียนรู้

- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- ศิลปะ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 23

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการปกครองอาณาจักรอยุธยา ก่อนสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แล้วครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) เมื่อพูดถึงสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเราจะนึกถึงอะไร
  - 2) พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถที่สำคัญได้แก่อะไร
4. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยใช้แผนที่ความคิดเป็นสื่อประกอบการอธิบาย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจเพิ่มเติมจากในหนังสือเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เอกสารในห้องสมุด สรุป บันทึกผล แล้วมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. ครูสรุปเนื้อหาที่นักเรียนนำเสนอ โดยให้นักเรียนสรุปลงสมุดของตนเองแล้วส่งครู
7. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงพระปรีชาสามารถในเรื่องอะไรบ้าง
  - 2) สาเหตุที่ทำให้สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองบ้านเมืองคืออะไร
  - 3) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงกำหนดศักดิ์นาขึ้นเพื่ออะไร
  - 4) มหาชาติคำหลวงเป็นวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องอะไร
8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการแสดงความคิดเห็น
9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำการปกครองแบบสมัชชอยุทธยาในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ มาเปรียบเทียบกับกรปกครองในปัจจุบันว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยอาจให้นักเรียนสรุปประเด็น สำคัญลงในสมุด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัชชอยุทธยาก่อนเสียกรุงครั้งที่ 1

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แผนที่ความคิดเรื่องพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้อื่นๆ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 พระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพจากพม่า และเมื่อเสวยราชย์แล้ว พระองค์ทำคุณประโยชน์แก่อยุธยามากมาย จึงได้ทรงรับการยกย่องเป็นมหาราชพระองค์หนึ่ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป.5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ศิลปะ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 24

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- 1) พระบรมราชานุสาวรีย์นี้อยู่ที่จังหวัดอะไร
- 2) ใครเคยไปสถานที่แห่งนี้บ้าง
- 3) พระมหากษัตริย์พระองค์นี้มีชื่อเสียงเด่นในด้านใด

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วให้นักเรียนดูภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์บางตอนที่เสนอเรื่องราวของพระองค์ จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้นักเรียนฟัง โดยใช้ภาพภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ประกอบการอธิบาย
6. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า เพราะเหตุใดสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงไปเป็นองค์ประกันที่เมืองพะโล (หงสาวดี) ครูสรุปคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 25

8. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีอะไรบ้าง
  - 2) เพราะเหตุใดสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงประกาศอิสรภาพจากพม่า
  - 3) สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถีกับใคร
  - 4) การค้ากับต่างประเทศในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นอย่างไร
9. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้นักเรียนฟัง

10. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้บันทึกสรุปลงใบงานที่ 1 เรื่อง พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

11. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

12. ครูให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนเขียนเส้นเวลา (Time Line) แสดงพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูให้นักเรียนนำแบบอย่างที่ดีที่ได้จากการศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อเผยแพร่ความรู้ภายในโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
2. ภาพภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
3. ภาพพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชการติดต่อกับชาวต่างชาติรุ่งเรืองมาก ทำให้อยุธยากลายเป็นเมืองท่าที่สำคัญ อีกทั้งสมัยนี้ยังเป็นยุคทองของวรรณกรรมไทยอีกด้วย สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงได้รับการยกย่องให้เป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป. 5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ชักถามความรู้เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
- ศิลปะ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 26

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช แล้วซักถามนักเรียนว่า พระบรมราชานุสาวรีย์นี้อยู่ที่จังหวัดอะไร ใครเคยเห็นและไปสถานที่จริงบ้าง พระมหากษัตริย์พระองค์นั้นทรงมีชื่อเสียงเด่นมากทางด้านใด ครูสรุปคำตอบแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
4. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยใช้ภาพประกอบการอธิบาย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
6. ครูให้แต่ละกลุ่มเรียบเรียงแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยวิธีที่น่าสนใจ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
8. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
10. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 27

11. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาว่า พระราชนิพนธ์กิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชมีอะไรบ้าง

12. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์กิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชให้นักเรียนฟัง

13. ครูให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ใครตอบได้มากที่สุด ได้รับรางวัลจากครู แล้วสรุปสาระสำคัญลงในสมุด ตัวอย่างคำถาม เช่น

- 1) สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศส่งผลให้การค้าในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร
- 2) เพราะเหตุใดสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส
- 3) โคลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนารายณ์มหาราชกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง
- 4) หนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรกของไทยชื่ออะไร

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนมีประวัติและผลงานอะไรบ้าง บันทึกผล แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชนิพนธ์กิจของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้เพื่อนห้องอื่น ๆ ฟังแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจัน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูจัดทัศนศึกษาพานักเรียน ไปจังหวัดลพบุรี เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. อุปกรณ์เล่นเกมตอบคำถาม
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

ชาวบ้านบางระจัน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พ.ศ. 2309 ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ชาวบ้านบางระจันได้รวมตัวกันสู้รบกับกองทัพพม่าอย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้จะมีกำลังพลที่น้อยกว่า อาวุธที่น้อยกว่า และพ่ายแพ้ไปในที่สุด แต่การกระทำอันกล้าหาญของชาวบ้านบางระจัน ยังคงเป็นวีรกรรมที่น่ายกย่องต่อชนรุ่นหลังสืบมา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป/ 5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติและผลงานของชาวบ้านบางระจันได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับประวัติและผลงานของชาวบ้านบางระจัน (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและผลงานของชาวบ้านบางระจัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ชาวบ้านบางระจัน	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร
2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ฯลฯ	การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ชาวบ้านบางระจัน

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจัน
- ศิลปะ → การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจันจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 28

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจันว่า นักเรียนรู้จักชาวบ้านบางระจันหรือไม่และชาวบ้านกลุ่มนี้มีความสำคัญอย่างไรให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปและแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจันให้นักเรียนฟัง
5. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หรือภาพยนตร์เรื่อง ชาวบ้านบางระจัน
6. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) นักเรียนดูเรื่อง ชาวบ้านบางระจัน แล้วมีความรู้สึกอย่างไร
  - 2) เรื่องราวของชาวบ้านบางระจันให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียนบ้าง
  - 3) นักเรียนจะนำแบบอย่างของชาวบ้านบางระจันมาปรับใช้ในเรื่องอะไรบ้าง
7. ครูสรุปผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน และสรุปให้นักเรียนฟังว่า เรื่องราวของชาวบ้านบางระจันให้ข้อคิดในเรื่อง ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความรักชาติบ้านเมือง ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้สามารถทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ได้
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับชาวบ้านบางระจัน ตามที่ครูได้สร้างคำถามขึ้น แล้วซักถามให้นักเรียนตอบ กลุ่มใดตอบถูกต้องมากที่สุด เป็นฝ่ายชนะ

9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาวบ้านบางระจัน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำเสนออย่างของชาวบ้านบางระจัน เช่น ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความรักชาติบ้านเมือง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ชาวบ้านบางระจัน โดยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ชาวบ้านบางระจัน เพื่อเผยแพร่ความรู้ในโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีทัศน์หรือภาพยนตร์เรื่อง ชาวบ้านบางระจัน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พระยาตากรวบรวมกำลังพลตีฝ่าวงล้อมพม่าไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310 ให้แก่พม่าแล้วพระเจ้าตากได้ยกกองทัพกลับมาทวงกู้เอกราชคืนจากพม่า แล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี พระองค์ทรงทำคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองนานัปการ จึงได้รับการยกย่องเป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ (ส 4.3 ป/ 5/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ชักถามความรู้เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- ศิลปะ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 29

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชหรือวีดิทัศน์เรื่องพระเจ้าตาก แล้วสนทนาซักถามนักเรียนว่า บุคคลในภาพหรือวีดิทัศน์คือใคร มีความสำคัญอย่างไร จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาผู้ที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยแล้วอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มนำข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ได้อ่านมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม พร้อมทั้งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม จากนั้นสรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. หลังจากนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปแล้วให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด
6. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 30

9. ให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่อุทยานราชภักดี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วซักถามนักเรียนว่า เมื่อเราดูภาพแล้วทำให้เรานึกถึงพระราชกรณียกิจของพระองค์ข้อใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
10. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาว่า การศึกษาพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีประโยชน์อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

11. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชให้นักเรียนฟัง

12. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และจากการชมวีดิทัศน์ เรื่อง พระเจ้าตาก

13. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปคุณลักษณะเด่นและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่แสดงออกแต่ละด้านตามความคิดของนักเรียนลงในกล่องความคิดที่นักเรียนร่วมกันกำหนดประเด็นแล้วนำความคิดที่ได้ใส่กล่อง เช่น

- 1) กล่องความกล้าหาญ
- 2) กล่องความเป็นผู้นำ/การตัดสินใจ
- 3) กล่องความเสียสละ

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความคิดจากกล่องต่าง ๆ เขียนเป็นผังมโนทัศน์แสดงคุณลักษณะสำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ควรนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หรือ ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว ได้รู้และเข้าใจ

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนนำเรื่องที่ได้เรียนกลับไปเล่าให้ผู้ปกครองฟังที่บ้าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในครอบครัว

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญลงในสมุด

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันหาภาพที่เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วอธิบายว่าภาพที่หามาได้นั้นคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่อุทยานราชภักดิ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. วิดิทัศน์ เรื่อง พระเจ้าตาก
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้อื่นๆ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

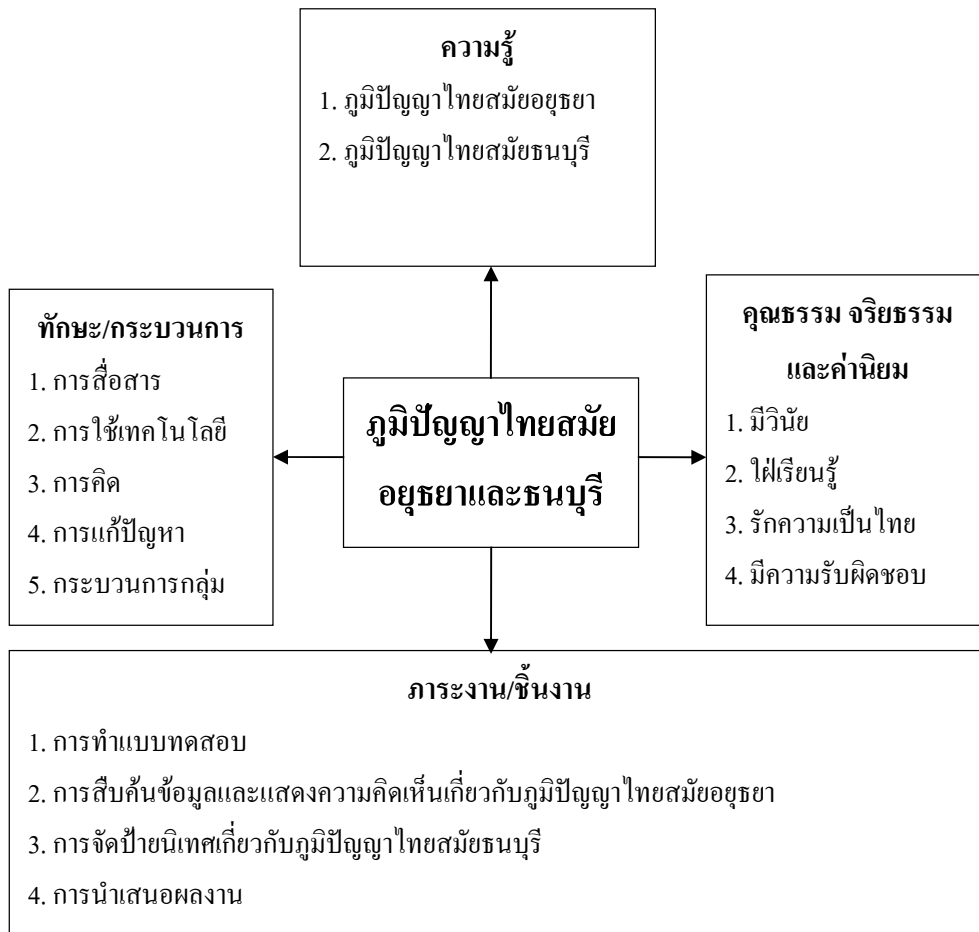
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี <ul style="list-style-type: none"> • อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 5/4) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นความรู้ ความคิด ความสามารถ ความชำนาญ หรือทักษะที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอดกันมา หรือได้รับจากประสบการณ์โดยตรง 2. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์และหวงแหน มีหลายด้าน เช่น ด้านศิลปกรรม ด้านวรรณกรรม และด้านการค้า 2. 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี มีผลต่อภูมิปัญญาไทยสมัยปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสำคัญ ได้แก่ พระปรางค์ เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง พระพุทธรูปทรงเครื่อง เงินพดด้วง พระแท่นบรรทม 2. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาที่ถ่ายทอดออกมาทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีลักษณะโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ คือ ศิลปกรรม วรรณกรรม และการค้า 3. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับศิลปกรรม และวรรณกรรม 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายและยกตัวอย่างเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี 2. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี 3. บอกวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 สืบค้นข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา 1.2 จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี 	

<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
<p>3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต</p>	
<p>ชั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี</p>	<p>เวลา 2 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาที่ถ่ายทอดออกมาทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีลักษณะโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ คือ ศิลปกรรม วรรณกรรม และการค้า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 5/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา (A)
3. บอกวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 31

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพพระปรางค์วัดพุทธไสยาจารย์ แล้วซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยเห็นหรือรู้จักสถานที่ในภาพหรือไม่ อยู่ที่ไหน และมีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียน แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูซักถามนักเรียนว่า รู้จักภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาบ้างหรือไม่ ถ้ารู้จักมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่าง
6. ครูสรุปตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาด้านศิลปกรรมให้นักเรียนฟัง
7. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้อ่านมาหรือสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยากลุ่มละ 1 ด้าน มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดังนี้
  - กลุ่มที่ 1 ศิลปกรรมด้านสถาปัตยกรรม
  - กลุ่มที่ 2 ศิลปกรรมด้านประติมากรรม
  - กลุ่มที่ 3 ศิลปกรรมด้านจิตรกรรม
 แต่ละกลุ่มสรุป บันทึกผล และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
8. หลังจากทีนักเรียนเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุดหรือแบบบันทึกความรู้
9. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูอธิบายสาระสำคัญของสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยครูให้ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนเองของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ซึ่งในท้องถิ่นสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ได้ โดยการช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติซึ่งเป็นของส่วนรวม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องช่วยกันดูแลรักษาเพื่อไม่ให้ทรุดโทรม และให้มีความคงทนเพื่อที่จะได้อยู่คู่กับประเทศสืบไป พร้อมแสดงภาพประกอบการอธิบาย เช่น พระปรางค์วัดพุทธไชศวรรย์ พระพุทธรูปทรงเครื่องวัดหน้าพระเมรุ ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม

11. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาด้านศิลปกรรม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาด้านวรรณกรรมและด้านการค้า เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 32

14. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาด้านศิลปกรรม จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

15. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า รู้จักวรรณกรรมสมัยอยุธยาอะไรบ้าง โดยสุ่มเลือกนักเรียนให้ช่วยกันบอกชื่อวรรณกรรมโดยไม่ให้ซ้ำกัน ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

16. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาด้านวรรณกรรมและด้านการค้า

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาเพื่อเผยแพร่ความรู้

18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

19. ครูยกตัวอย่างและแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัวได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

21. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา และหาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระปรางค์วัดพุทไธสวรรย์
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับศิลปกรรม เช่น สถาปัตยกรรม จิตรกรรม และวรรณกรรม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 5/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยในสมัยธนบุรีได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยในสมัยธนบุรี (A)
3. บอกวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยในสมัยธนบุรีได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 33-34

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระแท่นบรรทมในสมัยธนบุรี แล้วซักถามนักเรียนว่า พระแท่นนี้มีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปคำตอบแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักศิลปกรรมหรือวรรณกรรมสมัยธนบุรีอะไรบ้าง
4. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจับสลากเลือกเรื่องที่ศึกษาต่อไปนี้
  - กลุ่มที่ 1 ศิลปกรรม
  - กลุ่มที่ 2 วรรณกรรม
6. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับผิดชอบ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำป้ายนิเทศนำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน
7. ครูให้นักเรียนลงคะแนนคัดเลือกป้ายนิเทศเพื่อนำมาติดที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนรวบรวมภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีจากสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาจัดทำเป็นสมุดภาพพร้อมทั้งเขียนวิธีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีให้คงอยู่กับคนไทยตลอดไป

9. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและหาภาพเกี่ยวกับศิลปกรรมและวรรณกรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน บันทึกลงในสมุด นำมาส่งครู ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม

10. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีที่รู้จักว่าทำให้เกิดความภาคภูมิใจอย่างไรบ้าง

14. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรม อินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติเรื่อง การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี นอกจากที่ได้เรียนมาแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพพระแท่นบรรทมในสมัยธนบุรี
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน PowerPoint ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

    แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

    แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

    เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

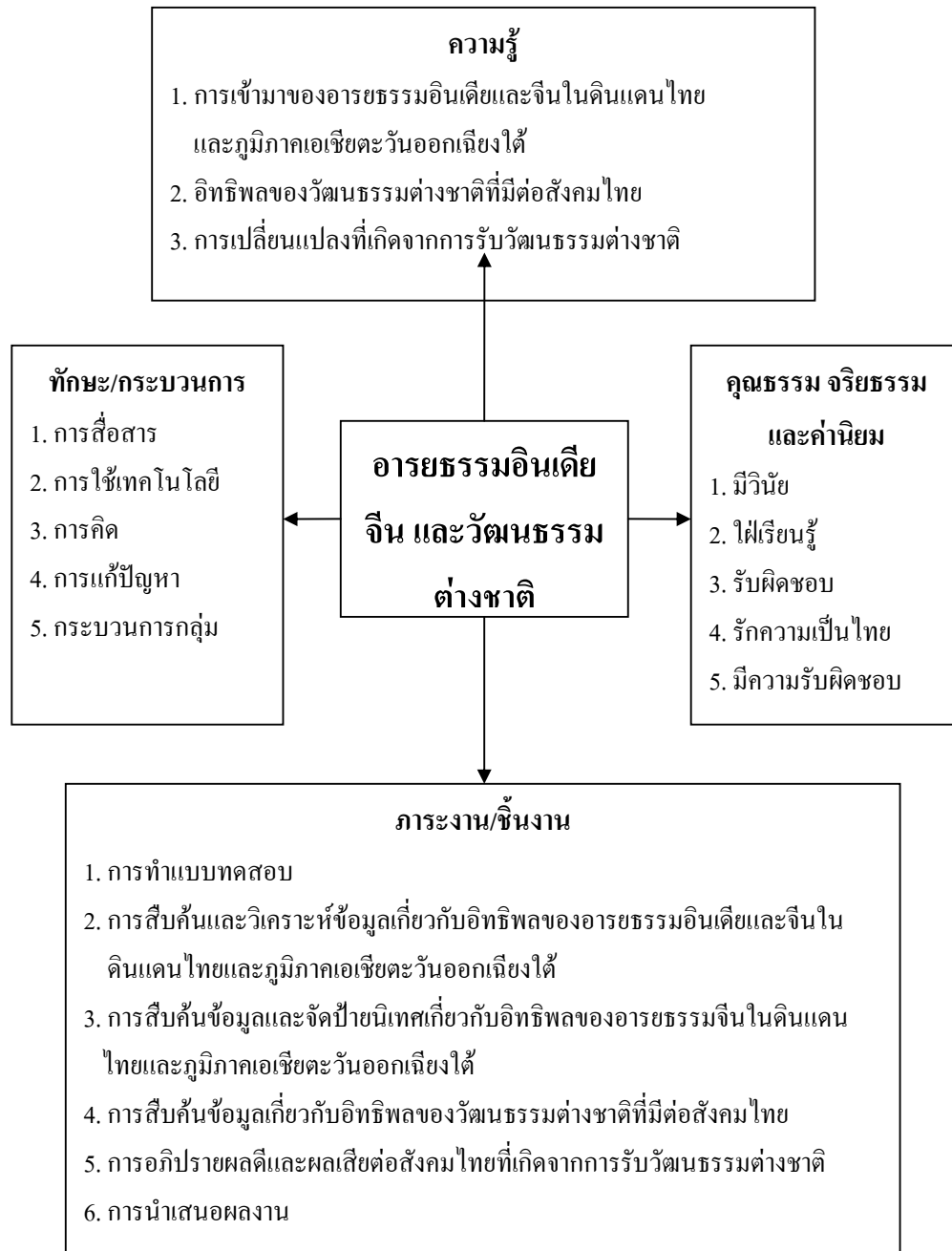
_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/1) 2. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. อารยธรรมตะวันออกที่สำคัญ คือ อารยธรรมอินเดียและอารยธรรมจีน ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อดินแดนไทยและประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายด้าน เช่น ด้านศาสนาและความเชื่อ ด้านภาษา ด้านการแต่งกาย ด้านอาหาร ต่อมาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย มีหลายด้าน ที่สำคัญ คือ ด้านอาหาร ด้านภาษา ด้านการแต่งกาย และด้านดนตรี 3. การรับวัฒนธรรมต่างชาติทั้งเพื่อพัฒนาบ้านเมืองและเพื่อความทันสมัย ล้วนมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคมไทย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. อารยธรรมตะวันออกมีอิทธิพลต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร 2. ในปัจจุบันการรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในสังคมไทยส่งผลต่อสังคมไทยอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อารยธรรม อิทธิพล 2. อารยธรรมตะวันออกที่สำคัญ คือ อารยธรรมอินเดียและอารยธรรมจีน ซึ่งประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ติดต่อกับอินเดียและจีนจนได้รับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนในด้าน	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย 2. สืบค้นข้อมูลและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีน 3. ยกตัวอย่างอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

<p>ต่าง ๆ หลายด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านศาสนา และความเชื่อ ด้านภาษา ด้านการแต่งกาย และด้านอาหาร</p> <p>3. กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้อารยธรรมต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น โดยวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ อาหาร ด้านภาษา ด้านการแต่งกาย และด้านดนตรี</p> <p>4. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติเพื่อนำมาพัฒนาบ้านเมืองและเพื่อความทันสมัย ล้วนมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มีทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคมไทย ผลดี คือ ทำให้ได้รับความเจริญก้าวหน้าทางด้านการศึกษา การแพทย์ เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครอง ส่วนผลเสีย คือ การรับวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยไม่ได้พิจารณาไตร่ตรองอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยม เช่น เชื่อว่าวัฒนธรรมตะวันตก ดีกว่าวัฒนธรรมไทย เห็นว่าวัฒนธรรมไทยล้าสมัย</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>1.2 สืบค้นข้อมูลและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย</p> <p>1.4 อภิปรายผลดีและผลเสียต่อสังคมไทยที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) การทดสอบ</p> <p>2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม</p>	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม</p>

เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เวลา 2 ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย เวลา 2 ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการวัฒนธรรมต่างชาติ เวลา 2 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20

การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อารยธรรมตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ คือ อารยธรรมอินเดียและอารยธรรมจีน ซึ่งประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ติดต่อกับอินเดียและจีนจนได้รับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านศาสนาและความเชื่อ ด้านภาษาด้านการแต่งกาย และด้านอาหาร

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ (K, P)
2. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่อง การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ชักถามความรู้เรื่อง การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		
--	--	--

5. สารการเรียนรู้

- การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
  1. อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย
  2. อิทธิพลของอารยธรรมจีน

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 35

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพพระพุทธรูปศิลปะคันธาระ แล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภาพอะไร เกี่ยวข้องกับอารยธรรมใด ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
6. ครูให้นักเรียนจับกลุ่มกันตามความสมัครใจ 3 กลุ่ม เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในงานเกี่ยวกับการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียในด้านต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ด้านศาสนาและความเชื่อ

กลุ่มที่ 2 ด้านภาษา

กลุ่มที่ 3 ด้านการแต่งกาย

กลุ่มที่ 4 ด้านอาหาร

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กลุ่มได้รับมอบหมาย
8. เลขานุการกลุ่มบันทึกผลการสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลลงในแบบบันทึกความรู้
9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปรายงานหน้าชั้นเรียนในประเด็นที่สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลมาแล้ว
10. ครูสรุปความรู้จากการนำเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย
11. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 36

14. ครูทบทวนความรู้เรื่อง อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ในชุมชนของนักเรียนมีอะไรบ้างที่ได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
15. ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกอักษรภาพของจีนบนกระดองเต่า แล้วให้นักเรียนอภิปราย จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีน ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้แต่ละกลุ่มจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานตั้งคำถามที่มุมป้ายนิเทศโดยตั้งกล่องรับคำถาม เก็บรวบรวมคำตอบและข้อคิดเห็นมาวิเคราะห์ อภิปราย และสรุป
16. ครูสรุปผลการทำงานของนักเรียน และให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีน
17. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอิทธิพลของอารยธรรมจีน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

22. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกเกี่ยวกับการเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่นักเรียนรู้จักเพิ่มเติมนอกจากที่เรียนมาแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระพุทธรูปศิลปะคันธาระ
3. ภาพจารึกอักษรภาพของจีนบนกระดองเต่า
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้อารยธรรมต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น โดยวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ อาหาร ด้านภาษา ด้านการแต่งกาย และด้านดนตรี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบันได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง อิทธิพล อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา

5. สาระการเรียนรู้

- อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

การงานอาชีพ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อสังคมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 37-38

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูซักถามนักเรียนว่า เราได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตกในเรื่องอะไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

3. ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียน จากนั้นสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนคู่วิเคราะห์เรื่อง สังคมไทยที่แสดงเรื่องราวการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบัน แล้วซักถามว่า ลักษณะของสังคมไทยด้านใดบ้างที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างชาติ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ครูสรุปคำตอบของนักเรียนและอธิบายเพิ่มเติม

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและวิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน โดยมีครูคอยตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

7. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม

8. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการวิเคราะห์

9. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาอิทธิพลต่อประเทศในอาเซียน จากนั้นเขียนสรุปเป็นความรู้เสริม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย แล้วตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูและนักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศในหัวข้อ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. วิดีทัศน์เรื่อง สังคมไทยที่แสดงเรื่องราวการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบัน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม
3. แบบบันทึกความรู้
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีนและวัฒนธรรมต่างชาติ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติเพื่อนำมาพัฒนาบ้านเมืองและเพื่อความทันสมัย ส่วนมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวไทย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้มีทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคมไทย ผลดีคือ ทำให้ได้รับความเจริญทางการศึกษาและการแพทย์ รับเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา ทำให้มีการพัฒนาโครงสร้างการเมืองการปกครอง ส่วนผลเสียคือการรับวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยไม่ได้พิจารณาไตร่ตรองก่อให้เกิดค่านิยม โดยเชื่อว่าวัฒนธรรมตะวันตกดีกว่าวัฒนธรรมไทย หรือเห็นว่าวัฒนธรรมไทยล้าสมัย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน โดยสังเขป (ส 4.2 ป. 5/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อภิปรายผลดีและผลเสียที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับผลดีและผลเสียที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผลดีและผลเสียที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 39

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูทบทวนความรู้เรื่องอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างผลดีและผลเสียที่ไทยได้รับจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติโดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา

3. ครูสรุปตัวอย่างที่นักเรียนช่วยกันยก แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อสังคมไทย

5. ครูให้นักเรียนสรุปข้อมูลเรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลดีต่อสังคมไทย
- 2) การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลเสียต่อสังคมไทย

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1) การรับวัฒนธรรมต่างชาติทางการศึกษาและเทคโนโลยีมีผลดีต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง
- 2) เพราะเหตุใดการแพทย์แบบตะวันตกที่ประเทศไทยรับเข้ามาจึงช่วยเหลือคนป่วยได้มาก
- 3) การพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีผลดีต่อโครงสร้างทางการเมืองของไทยอย่างไรบ้าง

- 4) ในปัจจุบันคนไทยหลงใหลวัฒนธรรมต่างชาติมากมีผลเสียต่อประเทศไทยอย่างไร

7. ครูให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่

8. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายเรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Mind Mapping PowerPoint แผ่นใส แผ่นพับ ใบความรู้ แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม นำเสนอผลงานที่กลุ่มของตนดำเนินการต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม ผู้อภิปรายตอบคำถาม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

9. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่อเมื่อวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย เราจะปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุป แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

18. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมอินเดีย จีน และวัฒนธรรมต่างชาติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายปีในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ สรุป และบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ใบงานเรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 5 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____	

การทดสอบปลายปี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
การทดสอบปลายปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 1 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 40

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายปี

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

(ประวัติศาสตร์ ป. 5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างง่าย ๆ 2. แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตำนานท้องถิ่น คำบอกเล่า
2. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะเหตุใด และมีผลกระทบอย่างไร 2. การตอบคำถามทางประวัติศาสตร์โดยใช้ข้อมูลที่พบได้อย่างมีเหตุผล 3. การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การเขียนอย่างง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ
3. อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวอย่างเรื่องราวที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นที่มีอยู่ในข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ เช่น จากหนังสือพิมพ์ จากบทความ จากเอกสารอื่น ๆ 2. ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป 2. อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร
2. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน โดยสังเขป	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะสาเหตุและผล โดยสังเขป 2. อิทธิพลที่หลากหลายของกระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสังเขป

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาโดยสังเขป 2. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป 3. การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา

<p>3. บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชาวบ้านบางระจัน 2. พระราชประวัติและผลงานของพระเจ้าตากสินมหาราช โดยสังเขป
<p>4. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม 2. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม

ตอนที่ 3.2

โครงการและเพิ่มสะสมผลงาน

โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) ชื่อผู้ทำโครงการ
- 3) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- 4) ระยะเวลาดำเนินการ
- 5) หลักการและเหตุผล
- 6) วัตถุประสงค์
- 7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- 8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 9) ปฏิบัติโครงการ
- 10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. การปฏิบัติโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึก ข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. การเขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. การแสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัด นิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาทิต

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสม ผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็น ข้อบกพร่องและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถ ติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง
2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงาน มากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ
3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมิน และปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม
4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเอง และหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง
5. นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด
6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน การจัดทำเพิ่มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำเพิ่มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบเพิ่ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

- 1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา
- 2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น
- 3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในเพิ่มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสี ดิจไว้ที่ผลงาน โดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของเพิ่มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าเพิ่มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
- 2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
- 3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
- 4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์เพิ่มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของเพิ่มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติ๊กเกอร์ ตกแต่งให้สวยงาม เน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของเพิ่มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- 1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- 2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 3) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด
- 5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) *การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน* ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า เพิ่มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) *การประเมินโดยให้ระดับคะแนน* มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินเพิ่มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าเพิ่มสะสมผลงาน และการให้คะแนนเพิ่มสะสมผลงานทั้งเพิ่มซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- 1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- 2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- 3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอน หลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาเพิ่ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ 3.3

ผังการการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. _____ 2. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____

3. สิ่งที่มีอุปประเิน 3.1 _____ 3.2 _____ 3.2 _____
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวข้อเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี...(ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge-K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective-A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance-P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวข้อเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หลักฐานในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับปราสาทพนมรุ้ง

ก จารึก

ข พงศาวดาร

ค **ปรางค์สามยอด**

ง กฎหมายตราสามดวง

2. อะไรเป็นหลักฐานชั้นต้น

ก **จารึก**

ข ตำราเรียน

ค สารานุกรม

ง ผลงานทางประวัติศาสตร์

3. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความ

ข **การกำหนดปัญหา**

ค การรวบรวมหลักฐาน

ง การตรวจสอบหลักฐาน

4. หลักฐานประเภทใดที่แสดงให้เห็นว่าเข้าสู่สมัยประวัติศาสตร์แล้ว

ก หลักฐานประเภทเครื่องประดับ

ข หลักฐานประเภทเครื่องมือเกษตร

ค **หลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร**

ง หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

5. สิ่งใดที่จำเป็นมากที่สุดเมื่อตีความหลักฐาน

ก **ตีความอย่างเป็นกลาง**

ข ตีความเกินจากหลักฐานที่หาได้

ค ตีความโดยนำไปจับกับอดีต

ง ตีความให้สอดคล้องกับความเชื่อของตน

6. วิธีการทางประวัติศาสตร์ขั้นตอนใดช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงในการศึกษาประวัติศาสตร์

ก. ตีความหลักฐาน

ข. รวบรวมหลักฐาน

ค. ตรวจสอบหลักฐาน

ง. เรียบเรียงและนำเสนอ

7. ขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์คือข้อใด

ก. หาข้อเท็จจริง

ข. รวบรวมหลักฐาน

ค. ตรวจสอบหลักฐาน

ง. เรียบเรียงและนำเสนอ

8. แหล่งข้อมูลใดไม่ใช่แหล่งรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ก. ห้องสมุด

ข. พิพิธภัณฑ์

ค. ศูนย์วัฒนธรรม

ง. ห้างสรรพสินค้า

9. ข้อใดคือหลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร

ก. เหรียญเงิน

ข. พระไตรปิฎก

ค. ตะเกียงสำริด

ง. วัตถุประสงค์เทพวาราม

10. “สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงแต่งตั้งคณะราชทูตไทยไปเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส”

ข้อความนี้เป็นอะไร

ก. ความจริง

ข. ข้อเท็จจริง

ค. ความคิดความเชื่อ

ง. ความเป็นเหตุเป็นผล

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร

ก ทำให้รู้เรื่องราวในอดีต

ข ทำให้เราสนใจประวัติศาสตร์

ค ทำให้มีความรู้รอบตัวเพิ่มขึ้น

ง ทำให้เรียนประวัติศาสตร์เก่งขึ้น

2. หลักฐานประเภทใดที่มนุษย์ไม่ได้ตั้งใจสร้างขึ้น

ก วิหาร

ข เมล็ดพืช

ค เหรียญเงิน

ง เครื่องมือเครื่องใช้

3. ภาพถ่ายจัดเป็นหลักฐานประเภทใด

ก หลักฐานชั้นต้น

ข หลักฐานชั้นรอง

ค หลักฐานที่เป็นตัวหนังสือ

ง หลักฐานที่เป็นโบราณสถาน

4. สารานุกรมประวัติศาสตร์จัดเป็นหลักฐานชั้นรองเพราะอะไร

ก เรียงลำดับอักษร

ข เขียนโดยนักวิชาการ

ค ให้รายละเอียดไม่มาก

ง เขียนโดยอ้างอิงหลักฐานอื่น

5. การตีความที่ดีควรทำอย่างไร

ก ตีความอย่างเป็นกลาง

ข ตีความตามหนังสือที่เชื่อถือได้

ค ตีความให้เข้ากับหลักความเชื่อของตน

ง ตีความให้ครอบคลุมข้อมูลที่เราหามาได้

6. ถ้าจะค้นคว้าประเพณีในท้องถิ่นจะค้นคว้าได้จากที่ไหน จึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

ก พิพิธภัณฑ

ข ศูนย์วัฒนธรรม

ค สถานที่ราชการ

ง อุทยานประวัติศาสตร์

7. ข้อใด *ไม่*อยู่ในขั้นการเรียบเรียงและนำเสนอ

ก การจัดนิทรรศการ

ข การเขียนบทความ

ค การรายงานปากเปล่า

ง การทำความเข้าใจหลักฐาน

8. ข้อใดเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง

ก เมืองพินาซออยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา

ข เมืองศรีเทพมีคนอาศัยอยู่ตั้งแต่ยุคเหล็ก

ค เมืองอุทองเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่ในอดีต

ง เมืองพิษณุโลกเจริญสูงสุดทางด้านศาสนา

9. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

ก ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก

ข เมืองเชียงใหม่อยู่ภาคเหนือของไทย

ค วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์แต่งขึ้นในสมัยธนบุรี

ง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

10. “ความคิด ความเชื่อ หรือหลักการที่ต้องการหลักฐานมายืนยันเพื่อพิสูจน์ความจริง” ข้อความนี้เป็น

ความหมายของอะไร

ก ความจริง

ข ข้อเท็จจริง

ค ความคิดความเชื่อ

ง ความเป็นเหตุเป็นผล

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากแคว้นใดรวมกัน
  - ก แคว้นละโว้และแคว้นอโยธยา
  - ข แคว้นอโยธยาและแคว้นสุโขทัย
  - ค แคว้นสุพรรณภูมิและแคว้นละโว้
  - ง แคว้นสุพรรณภูมิและแคว้นสุโขทัย
2. ข้อใด *ไม่ใช่*ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา
  - ก ดินทะเล
  - ข เป็นที่ราบลุ่ม
  - ค มีแม่น้ำล้อมรอบ
  - ง ได้รับกำลังทหารจากแคว้นสุพรรณภูมิ
3. อยุธยาแยกกิจการฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารออกจากกันครั้งแรกในสมัยใด
  - ก สมเด็จพระเอกาทศรถ
  - ข สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
  - ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - ง สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช
4. กรมที่รักษาความสงบในเขตราชธานีคือกรมใด
  - ก นครบาล
  - ข โภยาธิบดี
  - ค เกษตราริการ
  - ง ธรรมาธิกรณ์
5. จังกอบคืออะไร
  - ก ภาษีที่เก็บจากเรือสินค้า
  - ข ภาษีที่เก็บจากการหาของป่า
  - ค ภาษีที่เก็บจากการประกอบอาชีพของราษฎร
  - ง ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากการปฏิบัติราชการให้กับราษฎร

6. กรมพระคลังสินค้าตั้งขึ้นในสมัยใด
- สมเด็จพระเพทราชา
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
7. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดทรงประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นต่อพม่าใน พ.ศ. 2127
- สมเด็จพระเอกาทศรถ
  - สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช
8. ข้อใดคือองค์ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์บ้านพลูหลวง
- สมเด็จพระเพทราชา
  - สมเด็จพระบรมราชาที่ 1
  - สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
  - สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
9. ข้อใดคือปัจจัยภายนอกที่ทำให้อยุธยาเสื่อมอำนาจลง
- พม่าเข้ามรุกราน
  - เกิดสงครามกลางเมือง
  - ขุนนางขาดความสามัคคี
  - อยุธยาว่างเว้นจากสงคราม
10. ใครเป็นพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายของอยุธยา
- พระเจ้าอู่ทอง
  - สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ
  - สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ
  - สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ใครเป็นผู้ก่อตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

- ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
- ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
- ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1

2. แม่น้ำใดไม่ได้ไหลผ่านกรุงศรีอยุธยา

- ก แม่น้ำป่าสัก
- ข แม่น้ำท่าจีน
- ค แม่น้ำลพบุรี
- ง แม่น้ำเจ้าพระยา

3. พระมหากษัตริย์อยุธยาพระองค์ใดทรงประกาศอิสรภาพจากพม่า

- ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
- ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

4. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญของอาณาจักรอยุธยา

- ก ดินทะเล
- ข เป็นที่ราบลุ่ม
- ค มีแม่น้ำล้อมรอบ
- ง ได้กำลังทหารจากแคว้นสุพรรณภูมิ

5. ในสมัยอยุธยามีลักษณะการปกครองแบบใด

- ก เผด็จการ
- ข คอมมิวนิสต์
- ค ประชาธิปไตย
- ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์

6. สมัยอยุธยาตอนต้นมีการจัดการปกครองส่วนกลางแบบใด

- ก จตุสดมภ์
- ข เมืองลูกหลวง
- ค พ่อปกครองลูก
- ง หัวเมืองชั้นนอก

7. สมัยอยุธยาตอนต้นเมืองพระประแดงเป็นเมืองประเภทใด

- ก ประเทศราช
- ข เมืองลูกหลวง
- ค หัวเมืองชั้นใน
- ง หัวเมืองชั้นนอก

8. การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางกรมใดมีพระยาธรรมาธิบดีเป็นเสนาบดี

- ก กรมวัง
- ข กรมนา
- ค กรมคลัง
- ง กรมเวียง

9. กระทรวงการคลังปัจจุบันเทียบได้กับกรมใดในสมัยอยุธยาตอนกลาง

- ก นครบาล
- ข โภชาธิบดี
- ค ธรรมาธิการ
- ง เกษตราธิการ

10. ภาษีที่เรียกจากการประกอบอาชีพของราษฎรเรียกว่าอะไร

- ก ฤชา
- ข อากร
- ค จังกอบ
- ง ส่วยแรงงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาสิ้นอำนาจใน พ.ศ. 2310 คืออะไร

- ก พม่ามีกำลังเหนือกว่า
- ข พม่าใช้กลยุทธ์ไส้ศึกภายใน
- ค การถูกปิดล้อมเป็นเวลานาน
- ง ความอ่อนแอทางด้านทหารและการเมือง

2. พระยาตากติ์ฟ้าวงล้อมของพม่าไปตั้งมั่นอยู่ที่เมืองใด

- ก ระยอง
- ข นนทบุรี
- ค จันทบุรี
- ง นครสวรรค์

3. พระเจ้าตากสินปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์เฉลิมพระนามว่าอะไร

- ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
- ข สมเด็จพระราชาธิบดีที่ 2
- ค สมเด็จพระบรมราชาที่ 4
- ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4

4. วัดท้ายตลาดหมายถึงวัดใด

- ก วัดยานนาวา
- ข วัดโมลีโลกยาราม
- ค วัดอรุณราชวราราม
- ง วัดสุทัศน์เทพวราราม

5. หัวหน้าชุมนุมที่ควบคุมหัวเมืองทางภาคกลางตอนบนคือใคร

- ก เจ้าพระฝาง
- ข พระปลัด (หนู)
- ค กรมหมื่นเทพพิพิธ
- ง เจ้าพระยาพิชัยโลก

6. ชุมชนเจ้าพิมายมีใครเป็นหัวหน้าชุมชน
- ก เจ้าพระฝาง
  - ข พระปลัด (หนู)
  - ค กรมหมื่นเทพพิพิธ
  - ง เจ้าพระยาพิชัยโลก
7. สงครามครั้งใดไม่ได้เกิดในสมัยธนบุรี
- ก สงครามเก้าทัพ
  - ข สี่ก้อแซห่วนก็
  - ค สี่กที่ค่ายบางกุ้ง
  - ง สี่กที่ค่ายบางแก้ว
8. ในสมัยธนบุรีผู้รั้งปกครองหัวเมืองใด
- ก หัวเมืองชั้นใน
  - ข หัวเมืองชั้นนอก
  - ค เมืองประเทศราช
  - ง เมืองพระยามหานคร
9. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเพื่อนบ้านในสมัยธนบุรีส่วนใหญ่ปรากฏในรูปแบบใด
- ก การค้า
  - ข การทูต
  - ค สงคราม
  - ง วัฒนธรรม
10. ในตอนปลายสมัยธนบุรี ใครเป็นผู้จับกุมสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและตั้งตนเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- ก พระยาสุรสีห์
  - ข เจ้าพระยาสุรสีห์
  - ค เจ้าฟ้ากรมขุนอินทรพิทักษ์
  - ง สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- พระมหากษัตริย์แห่งกรุงธนบุรีมีพระนามว่าอะไร
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  - สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
- หลังเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่าครั้งที่ 2 เกิดชุมนุมขึ้นหลายชุมนุม ชุมชนใดมีอำนาจมากที่สุด
  - ชุมนุมเจ้าพิมาย
  - ชุมนุมเจ้าพระฝาง
  - ชุมนุมพระเจ้าตาก
  - ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก
- ชุมนุมใดมีพระภิกษุเป็นหัวหน้าชุมนุม
  - ชุมนุมเจ้าพิมาย
  - ชุมนุมเจ้าพระฝาง
  - ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช
  - ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก
- ในสมัยธนบุรีการปกครองส่วนกลางกรมใดมีหน้าที่เกี่ยวกับพระราชสำนักและพิพากษาคดีความ
  - กรมวัง
  - กรมนา
  - กรมคลัง
  - กรมเวียง
- การปกครองในสมัยธนบุรีใช้รูปแบบเดียวกับสมัยใด
  - สมัยอยุธยา
  - สมัยสุโขทัย
  - สมัยล้านนา
  - สมัยรัตนโกสินทร์
- ในสมัยธนบุรีกรมใดมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
  - กรมวัง
  - กรมนา
  - กรมคลัง

ง กรมเวียง

7. ผู้ที่ตั้งตนเป็นเจ้านครมีอำนาจอยู่แถบเมืองใด

- ก นครนายก
- ข นครสวรรค์
- ค นครราชสีมา

ง นครศรีธรรมราช

8. กรมใดมีหน้าที่คล้าย ๆ กับกระทรวงมหาดไทยในปัจจุบัน

- ก กรมนา
- ข กรมวัง
- ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

9. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างไร

- ก แจกเงินให้แก่ราษฎร
- ข ให้ราษฎรค้าขายกับต่างชาติเพิ่มขึ้น
- ค แจกที่นาเพื่อให้ราษฎรทำนาได้เพิ่มขึ้น

ง พระราชทานพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารแจกผู้ที่ยากไร้

10. พระราชกรณียกิจใดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ทำให้พระองค์เป็นมหาราชอย่างแท้จริง

- ก ความสามารถในการกองทัพเอกราช
- ข การสร้างระบบปกครองที่เข้มแข็ง
- ค การสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี
- ง การทำให้อาณาจักรธนบุรีมั่นคงทางเศรษฐกิจ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยาในบริเวณใด

ก บึงพระราม

ข ทุ้งภูเขาทอง

ค หนองสาหร่าย

ง ทุ้งมะขามหย่อง

2. หน่วยงานใดไม่นับว่าเป็นจตุสดมภ์

ก กรมวัง

ข กรมท่า

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

3. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ครองราชย์ได้ยาวนานที่สุดในสมัยอยุธยา

ก สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

4. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงกำหนดศักดินาเพื่ออะไร

ก ตำรวจประชากร

ข จัดระเบียบการปกครอง

ค ใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่

ง ตำรวจจำนวนชุมชนที่ประชาชนเข้ามาอาศัย

5. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงถูกจับเป็นตัวประกันในสมัยกษัตริย์พระองค์ใดของพม่า

ก พระเจ้าปดุง

ข พระเจ้าบุเรงนอง

ค พระเจ้าอลองพญา

ง พระเจ้าตะเบงชะเวงตี้

6. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาในปีใด

ก พ.ศ. 2117

ข พ.ศ. 2127

ค พ.ศ. 2135

ง พ.ศ. 2147

7. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศใด

ก อังกฤษ

ข ฝรั่งเศส

ค เยอรมนี

ง ออสเตรีย

8. เพราะเหตุใดชาวบ้านบางระจันจึงต้านกองทัพของพม่าได้ถึง 5 เดือน

ก มีอาวุธพร้อมมือ

ข กองทัพพม่าขาดกำลัง

ค ได้รับความร่วมมือจากอยุธยา

ง มีความสามัคคีและความกล้าหาญ

9. ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พระยาตากฟ้าไพร่พลออกจากกรุงศรีอยุธยาไปตั้งมั่นที่เมืองใด

ก เมืองตราด

ข เมืองชลบุรี

ค เมืองจันทบุรี

ง เมืองตะขิงเฑรา

10. เพราะเหตุใดพระยาตากจึงเลือกเส้นทางด้านทิศตะวันออกไปยังเมืองจันทบุรี

ก การเดินทางสะดวก

ข ห่างไกลจากกองทัพพม่า

ค ชาวจีนให้ความช่วยเหลือ

ง ได้กำลังรีพลที่ชำนาญการเดินทางบก

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- กษัตริย์พระองค์ใดก่อตั้งกรุงศรีอยุธยา
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
- “ทรงตรากฎหมายเบียดเบียน” ข้อความนี้กล่าวถึงพระราชกรณียกิจสำคัญของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
  - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงมีพระราชกรณียกิจเด่นในด้านใด
  - การค้า
  - การศาสนา
  - การปกครอง
  - การต่างประเทศ
- สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพจากพม่าเมื่อ พ.ศ. ไใด
  - พ.ศ. 2098
  - พ.ศ. 2127
  - พ.ศ. 2135
  - พ.ศ. 2148
- พระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชรองจากประกาศอิสรภาพคืออะไร
  - การส่งทูตไปจีน
  - การขยายดินแดน
  - การทำสงครามยุทธหัตถี
  - การฟื้นฟูบ้านเมืองหลังสงคราม
- หนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรกที่แต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือเรื่องอะไร
  - จินตามณี
  - ปฐม ก กา
  - มูลบทบรรพกิจ

- ง สมุทรโฆษคำฉันท์
7. บุคคลใดได้เป็นราชทูตเดินทางไปเข้าเฝ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ 14
- ก พระมหาราชครู
- ข พระยาโกษาธิบดี (เหล็ก)
- ค พระยาโกษาธิบดี (ปาน)
- ง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง)
8. ใครคือแม่ทัพพม่าที่ยกทัพมาโจมตีค่ายบางระจัน
- ก พระเจ้าแปร
- ข อะแซห่วนกี้
- ค เนเมียวสีหบดี
- ง พระมหาอุปราชา
9. พระยาตากเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในสมัยใด
- ก สมเด็จพระเจ้าอู่ทอง
- ข สมเด็จพระเจ้าท้ายสระ
- ค สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
- ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
10. เหตุผลใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงพยายามผูก มิตรกับประเทศจีน
- ก หวังให้จีนเลิกระบบบรรณาการ
- ข หวังการสนับสนุนทางการเมือง
- ค หวังให้จีนรับรองการเป็นกษัตริย์
- ง หวังขอกำลังสนับสนุนหากถูกรุกราน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พระปรางค์วัดพุทไธสวรรย์เป็นภูมิปัญญาด้านใด
  - ก จิตรกรรม
  - ข วรรณกรรม
  - ค สถาปัตยกรรม
  - ง ประติมากรรม
2. ซอใดเป็นประติมาสมัยอยุธยา
  - ก พระพุทธรูปทรงเครื่อง
  - ข พระปรางค์วัดพุทไธสวรรย์
  - ค พระปรางค์วัดไชยวัฒนาราม
  - ง เจดีย์ 3 องค์ในวัดพระศรีสรรเพชญ์
3. ศิลปกรรมสมัยอยุธยาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับซอใด
  - ก พระพุทธศาสนา
  - ข พระมหากษัตริย์
  - ค ความงามของธรรมชาติ
  - ง ความเป็นอยู่ของชนชั้นสูง
4. สถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาในระยะแรกได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะสมัยใด
  - ก ศิลปะลพบุรี
  - ข ศิลปะสุโขทัย
  - ค ศิลปะทวารวดี
  - ง ศิลปะเชียงแสน
5. เจดีย์ทรงลังกาแบบสุโขทัยนิยมสร้างในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด
  - ก สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
  - ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - ง สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช
6. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมคือเรื่องอะไร
  - ก มหาชาติคำหลวง
  - ข ลิลิตโองการแช่งน้ำ
  - ค สมุทรโฆษคำฉันท์

- ง โคลงพาลีสอนน้อง
7. ลิลิตยวนพ่ายเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- ก พิธีกรรม
- ข ความบันเทิง
- ค พระพุทธศาสนา
- ง การสรรเสริญพระมหากษัตริย์
8. สถาปัตยกรรมในสมัยธนบุรีส่วนใหญ่เป็นอย่างไร
- ก เลียนแบบเขมร
- ข เลียนแบบอยุธยา
- ค เลียนแบบสุโขทัย
- ง เป็นแบบของตัวเอง
9. วรรณกรรมเรื่องใดแต่งไม่ได้ในสมัยธนบุรี
- ก นิราศกวางตุ้ง
- ข รามเกียรติ์บางตอน
- ค ลิลิตโองการแช่งน้ำ
- ง กฤษณาสอนน้องคำฉันท์
10. ใครเป็นคนแต่งโคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี
- ก พระภิกษุอินท์
- ข พระยามหามุนี
- ค นายสวนมหาดเล็ก
- ง หลวงสรวิจิต (หน)

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การสร้างพระพุทธรูปของไทย จัดเป็นผลงานทางศิลปกรรมด้านใด
ก จิตรกรรม
ข ประณีตศิลป์
ค ประติมากรรม
ง สถาปัตยกรรม
2. เมื่อแรกตั้งกรุงศรีอยุธยาสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลจากศิลปะอะไร
ก ลพบุรี
ข ศรีวิชัย
ค สุโขทัย
ง เชียงแสน
3. จิตรกรรมฝาผนังในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
ก ไพร่
ข ชาดก
ค ขุนนาง
ง กษัตริย์
4. พระมาลัยคำหลวงเป็นวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องอะไร
ก บันเทิง
ข พิธีกรรม
ค หนังสือเรียน
ง พระพุทธศาสนา
5. วรรณกรรมต่อไปนี้เรื่องใดให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มากที่สุด
ก ลิลิตพระลอ
ข ลิลิตขวนพ่าย
ค กาพย์มหาชาติ
ง มหาชาติคำหลวง
6. ศิลปกรรมสมัยธนบุรีรับแบบอย่างมาจากศิลปะใด
ก ลพบุรี
ข อยุธยาตอนต้น
ค อยุธยาตอนกลาง

ง อุษยชาติอนปลาย

7. ข้อใด *ไม่ใช่*วรรณกรรมสมัยธนบุรี

ก ลิลิตยวนพ่าย

ข นิราศกวางตุ้ง

ค ลิลิตเพชรมงกุฎ

ง กฤษณาสมันต์

8. พระภิกษุอินทร์แต่งวรรณกรรมเรื่องอะไร

ก นิราศกวางตุ้ง

ข ลิลิตโองการแช่งน้ำ

ค รามเกียรติ์ (บางตอน)

ง กฤษณาสมันต์

9. ถ้าอยากรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจะต้องอ่านวรรณกรรมเรื่องอะไร

ก รามเกียรติ์

ข นิราศกวางตุ้ง

ค ลิลิตเพชรมงกุฎ

ง โคลงขอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี

10. ใครแต่งวรรณกรรมเรื่องลิลิตเพชรมงกุฎ

ก พระภิกษุอินทร์

ข พระขามหามุขภาพ

ค นายสวนมหาดเล็ก

ง หลวงสรวิจิต (หน)

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมตะวันออกและวัฒนธรรมต่างชาติ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. อารยธรรมของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียใต้ที่มีความเก่าแก่และสืบเนื่องมาเป็นเวลานานเรียกว่าอะไร
ก อารยธรรมเอเชีย
ข อารยธรรมโบราณ
ค อารยธรรมตะวันตก
ง อารยธรรมตะวันออก
2. ข้อใดไม่ใช่วรรณกรรมของอินเดีย
ก สามก๊ก
ข พระไตรปิฎก
ค มหาภารตชาดก
ง มหาภารตมหากาพย์
3. บุคคลใดต่อไปนี้ไม่ได้นำอารยธรรมอินเดียเข้ามาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ก นักรบ
ข พ่อค้า
ค นักกีฬา
ง นักบวช
4. ประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่หันมาหลักสำคัญทางพระพุทธศาสนามาใช้ทำอะไร
ก เป็นหลักความเชื่อ
ข เป็นหลักความศรัทธา
ค เป็นหลักการปกครอง
ง เป็นหลักในการดำรงชีวิต
5. ทำไมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงไม่ได้รับอิทธิพลอารยธรรมจีนเท่าที่ควร
ก จีนปิดประเทศ
ข จีนจะเข้ามาค้าขายเท่านั้น
ค จีนไม่ต้องการเผยแพร่อารยธรรม
ง จีนกลัวอารยธรรมของตนจะสูญหายไป
6. ประเทศใดได้รับอารยธรรมจีนมากที่สุด
ก กัมพูชา
ข มาเลเซีย
ค เวียดนาม

- ง อินโดนีเซีย
7. ข้อใด *ไม่ใช่* อิทธิพลของอารยธรรมจีนในประเทศไทย
- ก การกินเจ
- ข ภาษาสันสกฤต
- ค การบูชาบรรพบุรุษ
- ง การไหว้พระจันทร์
8. เทศกาลใด *ไม่ใช่* เทศกาลที่ได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
- ก ไหว้บ๊ะจ่าง
- ข ไหว้พระราหู
- ค ไหว้พระจันทร์
- ง ไหว้บรรพบุรุษ
9. ข้อใด *ไม่ใช่* วัฒนธรรมตะวันตกที่สังคมไทยรับเข้ามา
- ก ภูมิปัญญา
- ข การแต่งกาย
- ค สถาปัตยกรรม
- ง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
10. การรับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตกมาใช้ในข้อใด *ไม่เหมาะสม*
- ก การเล่นกีตาร์ให้คล่องแคล่ว
- ข การพูดและเขียนภาษาอังกฤษ
- ค การใช้ช้อนส้อมรับประทานอาหาร
- ง การแต่งชุดกระโปรงสั้นเสื้อสายเดี่ยวไปวัด

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อารยธรรมตะวันออกและวัฒนธรรมต่างชาติ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- โบราณสถานใด *ไม่* ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดีย
  - ก เจดีย์ชเวดากองในเมียนมา
  - ข โบสถ์บาโรกในฟิลิปปินส์**
  - ค นครวัด นครธมในกัมพูชา
  - ง วัดพระศรีรัตนศาสดารามในไทย
- อารยธรรมด้านใดที่ไทย *ไม่* ได้รับมาจากอินเดีย
  - ก ศาสนา
  - ข เทคโนโลยี**
  - ค การแต่งกาย
  - ง ภาษาและวรรณกรรม
- วรรณคดีเรื่องใดได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดีย
  - ก ราชาริราช
  - ข รามเกียรติ์**
  - ค เวนิสวานิช
  - ง อหารับราตรี
- เทศกาลใดได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมจีน
  - ก การถือศีลอด
  - ข การบูชาเทพเจ้า
  - ค การลอยกระทง
  - ง การไหว้พระจันทร์**
- วรรณกรรมของจีนที่มีอิทธิพลต่อประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือเรื่องอะไร
  - ก สามก๊ก**
  - ข เงาะป่า
  - ค รามเกียรติ์
  - ง เวนิสวานิช
- คำในภาษาไทยข้อใดมีรากศัพท์มาจากภาษาจีนทั้งหมด
  - ก แก้ว ใฝ่ฝัน**
  - ข กระบือ เกลา
  - ค ปิ่นโต ชนบัตร์

- ง สุกียากี้ บูฟเฟต์
7. การรับวัฒนธรรมตะวันตกโดยไม่ไตร่ตรองจะส่งผลเสียอย่างไร
- ก เกิดวัฒนธรรมใหม่
  - ข ทำลายวัฒนธรรมของชาติ
  - ค เกิดการครอบงำทางวัฒนธรรม
  - ง ภูมิปัญญาและประเพณีไทยถูกทำลาย
8. ข้อใดไม่ใช่อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อสังคมไทย
- ก การรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด
  - ข การใช้ศัพท์สแลงพูดกันในหมู่วัยรุ่น
  - ค การแต่งกายชุดไทยในวันสงกรานต์
  - ง การนำกีตาร์และเปียโนมาใช้บรรเลงเพลง
9. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมตะวันตกด้านเทคโนโลยี
- ก การปลูกบ้านตึกแบบตะวันตก
  - ข การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล
  - ค การนำระบบกฎหมายและศาลจากตะวันตกมาใช้
  - ง การนำแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองแบบตะวันตกมาใช้
10. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมตะวันตกอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- ก ใช้ศัพท์สแลงพูดกันในกลุ่มเพื่อน
  - ข แต่งกายเลียนแบบศิลปินที่ตนชื่นชอบ
  - ค ย้อมผมหลากสีให้เหมือนกับชาวต่างชาติ
  - ง ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารตามโอกาส

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ลักษณะสำคัญของหลักฐานชั้นต้นคืออะไร
  - ก มีจำนวนมาก
  - ข มีความเก่าแก่
  - ค เกิดร่วมสมัยกับเหตุการณ์นั้น ๆ
  - ง เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากหลายแห่ง
2. การเขียนรายงานอยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์
  - ก การกำหนดปัญหา
  - ข การตีความหลักฐาน
  - ค การรวบรวมหลักฐาน
  - ง การเรียบเรียงและนำเสนอ
3. ข้อใดเป็นหลักฐานชั้นต้นทั้งหมด
  - ก จารึก ตำนาน
  - ข ชินกาลมาลีปกรณ์ อนุสาวรีย์
  - ค จดหมายเหตุ ซากกำแพงเมือง
  - ง อนุสาวรีย์ บทความทางประวัติศาสตร์
4. ข้อใดเป็นหลักฐานชั้นรองทั้งหมด
  - ก สารานุกรม ตำนาน
  - ข บันทึกประจำวัน จารึก
  - ค จดหมายเหตุ งานวิจัย
  - ง พงศาวดาร หนังสือเรียนประวัติศาสตร์
5. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดทรงก่อตั้งกรุงศรีอยุธยา
  - ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
  - ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

6. สมเด็จพระรามาธิบดีทรงอยู่ในราชวงศ์เดียวกับพระมหากษัตริย์พระองค์ใด

- ก สมเด็จพระรามาธิบดีราช
- ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
- ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1

7. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าการตั้งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อาณาจักรอยุธยาเจริญรุ่งเรือง

- ก เพราะตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ
- ข เพราะเป็นเมืองที่สวยงาม
- ค เพราะมีอารยธรรมที่เก่าแก่
- ง เพราะตั้งอยู่ในเส้นทางการค้า

8. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงตั้งสมุหพระกลาโหมให้ทำหน้าที่อะไร

- ก ดูแลตุลาการ
- ข ดูแลข้าราชการฝ่ายพลเรือน
- ค ดูแลทหารทั่วราชอาณาจักร
- ง ดูแลข้าราชการฝ่ายทหารทั้งในราชธานีและหัวเมืองต่าง ๆ

9. ในสมัยอยุธยาตอนกลางหน่วยงานใดมีหน้าที่ติดต่อกับต่างประเทศ

- ก กรมวัง
- ข กรมนา
- ค กรมคลัง
- ง กรมเวียง

10. เมืองใดที่อยู่ถัดจากหัวเมืองชั้นในออกไป

- ก ประเทศราช
- ข เมืองหน้าด่าน
- ค หัวเมืองชั้นใน
- ง เมืองพระยามหานคร

11. เมืองสุพรรณบุรีในสมัยอยุธยาตอนกลางเป็นเมืองประเภทใด

- ก เมืองลูกหลวง
- ข เมืองหน้าด่าน
- ค หัวเมืองชั้นใน
- ง หัวเมืองชั้นนอก

12. รายได้ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพทำสวนทำนาของราษฎรเรียกว่าอะไร

- ก ฤชา
- ข อากร
- ค จังกอบ
- ง ส่วยแรงงาน

13. ข้อใดกล่าวถึงชุมนุมเจ้าพระฝาง *ไม่ถูกต้อง*

- ก เป็นชุมนุมที่ใหญ่ที่สุด
- ข มีพระภิกษุเป็นหัวหน้า
- ค ตั้งมั่นอยู่ที่เมืองสวางคบุรี
- ง ตีชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลกไว้ในอำนาจ

14. ในสมัยธนบุรีโทษสูงสุดสำหรับผู้กระทำผิดฐานทำเงินปลอมที่มีผลต่อเศรษฐกิจคือข้อใด

- ก เข็ยนต์
- ข ประหารชีวิต
- ค จำคุกตลอดชีวิต
- ง แห่ประจานรอบเมือง

15. ในสมัยธนบุรีเมืองใดที่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวาย

- ก ประเทศราช
- ข เมืองหน้าด่าน
- ค หัวเมืองชั้นใน
- ง หัวเมืองชั้นนอก

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. ข้อมูลประเภทใดที่ไม่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ได้

แนวคำตอบ

ข้อมูลที่เป็นเท็จและข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่เป็นกลาง

2. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทรงปรับปรุงการปกครอง

แนวคำตอบ

ทรงเห็นว่าการปกครองแบบเก่าควบคุมหัวเมืองต่าง ๆ ใต้ไม่ทั่วถึง มีการแย่งชิงราชสมบัติจากเจ้าเมืองหน้าด่านบ่อยครั้ง และบรรดาเมืองต่าง ๆ เบียดบังรายได้จากการเก็บภาษีอากรไว้ ทำให้ราชธานีได้รับผลประโยชน์ไม่เต็มที่

3. การทำศึกสงครามป้องกันราชอาณาจักรในสมัยธนบุรีกับพม่ามีที่ใดบ้าง และมีผลเป็นอย่างไร

แนวคำตอบ

คือ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากราษฎรเมื่อทางการให้บริการแก่ราษฎรเป็นการเฉพาะตัว เช่น ค่าธรรมเนียมในการฟ้องร้องกันในศาล

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของอย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
		☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากให้นำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้เหมาะสมเหมาะสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม					
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ๕)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- เมื่อรวบรวมหลักฐานได้แล้วขั้นต่อไปของวิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร
ก การกำหนดปัญหา
ข การตีความหลักฐาน
ค การเรียบเรียงและนำเสนอ
ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน
- การตรวจสอบว่าเรื่องที่ศึกษามีหลักฐานอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน อยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์
ก การกำหนดปัญหา
ข การตีความหลักฐาน
ค การรวบรวมหลักฐาน
ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน
- หลักฐานในข้อใดที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด
ก ตำนานพระชาตุดอยตุง
ข สารานุกรมประวัติศาสตร์
ค หนังสือเรียนประวัติศาสตร์
ง จดหมายเหตุหลวงอุดมสมบัติ
- “ความคิด ความเชื่อ หรือหลักการที่ต้องการหลักฐานมายืนยันเพื่อพิสูจน์ความจริง” เป็นความหมายของอะไร
ก ความจริง
ข ความเชื่อ
ค ข้อเท็จจริง
ง ความเป็นเหตุเป็นผล
- กรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ทางทิศใดของแม่น้ำเจ้าพระยา
ก ทิศใต้
ข ทิศเหนือ
ค ทิศตะวันตก
ง ทิศตะวันออก

6. ข้อใด **ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
- ก **ตั้งราชธานีอยู่ที่ตำบลหนองสาหร่าย**
  - ข ราชวงศ์แรกที่ปกครองคือ ราชวงศ์อู่ทอง
  - ค พระเจ้าอู่ทองทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
  - ง เกิดขึ้นในช่วงเดียวกับที่อาณาจักรสุโขทัยเสื่อมอำนาจ
7. เมื่อเกิดคดีความ ฝ่ายแพ้คดีต้องจ่ายค่าธรรมเนียมส่วนหนึ่งให้รัฐ จัดว่าเป็นรายได้ของรัฐประเภทใด
- ก **ฤชา**
  - ข ส่วย
  - ค อากร
  - ง จังกอบ
8. ชุมชนุมใดที่ยกทัพมาตีชุมชนเจ้าพระยาพิษณุโลกไว้ในอำนาจ
- ก ชุมชนุมเจ้าพิมาย
  - ข **ชุมชนุมเจ้าพระฝาง**
  - ค ชุมชนุมพระเจ้าตาก
  - ง ชุมชนุมเจ้านครศรีธรรมราช
9. ในสมัยธนบุรีผู้รั้งขึ้นตรงกับใคร
- ก เสนาบดีกรมวัง
  - ข **เสนาบดีจตุสดมภ์**
  - ค เสนาบดีสมุหนายก
  - ง เสนาบดีสมุหพระกลาโหม
10. การปกครองประเทศราชในสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร
- ก ขึ้นตรงต่อหัวเมืองชั้นใน
  - ข ขึ้นตรงต่อหัวเมืองชั้นนอก
  - ค ขึ้นตรงต่อสมุหพระกลาโหม
  - ง **ปกครองตนเองและส่งเครื่องบรรณาการมาถวาย**
11. ข้อใด **ไม่จัดอยู่ใน**จตุสดมภ์ตามรูปแบบการปกครองในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)
- ก กรมวัง
  - ข กรมคลัง
  - ค กรมเวียง
  - ง **กรมการค้า**

12. “ประกาศอิสรภาพจากพม่าที่เมืองแครง” ข้อความนี้กล่าวถึงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์

พระองค์ใด

- ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
- ค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- ง สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

13. วรรณคดีที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่แต่งขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถคือข้อใด

- ก จินตามณี
- ข มหาชาติคำหลวง
- ค สมุทรโฆษคำฉันท์
- ง ลิลิตโองการแช่งน้ำ

14. วรรณกรรมเรื่องใดแต่งในสมัยธนบุรี

- ก นิราศกวางตุ้ง
- ข ลิลิตยวนพ่าย
- ค รามเกียรติ์บางตอน
- ง กฤษณาอโศกนิพนธ์

15. ภูมิปัญญาในข้อใดเป็นสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยา

- ก พระปรางวัดพุทไธสวรรย์
- ข เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุ
- ค พระพุทธรูปทรงเครื่อง วัดหน้าพระเมรุ
- ง พระแท่นบรรทมที่ประดิษฐานอยู่ในวิหารเล็ก วัดอินทาราม

16. สถาปัตยกรรมสมัยธนบุรีส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร

- ก เลียนแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา
- ข เลียนแบบสถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย
- ค รับรูปแบบสถาปัตยกรรมตะวันตกมาประยุกต์
- ง รับรูปแบบสถาปัตยกรรมตะวันตกมาประยุกต์กับสถาปัตยกรรมจีน

17. แหล่งวัฒนธรรมคองซอนอยู่ที่ใด

- ก เขมร
- ข อินเดีย
- ค เมียนมา
- ง เวียดนาม

18. การนุ่งขาว-ห่มขาวไว้ทุกข์ได้รับอิทธิพลมาจากอารยธรรมใด

ก จีน

ข อินเดีย

ค ศรีลังกา

ง ตะวันตก

19. ข้าวใดจัดเป็นอาหารของอินเดีย

ก ต้มข้าว

ข ผัดไทย

ค แกงกะหรี่

ง แกงเขียวหวาน

20. การเลือกรับวัฒนธรรมสากลมาใช้ที่เหมาะสมทำได้อย่างไร

ก รับทุกวัฒนธรรมมาปฏิบัติ

ข รับเฉพาะวัฒนธรรมที่ตนเองชื่นชอบ

ค รับเฉพาะวัฒนธรรมที่ทันสมัยเท่านั้น

ง รับเฉพาะวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับตนเอง

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. นักเรียนจะนำคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร

แนวคำตอบ

เราสามารถนำคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้ดังนี้

- 1) รู้จักเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
  - 2) อดทนในการเรียนหรือการทำสิ่งต่าง ๆ ให้มากกว่าเดิม
  - 3) กล้าหาญที่จะกระทำในสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
2. ภูมิปัญญาด้านจิตรกรรมในสมัยอยุธยามีลักษณะเด่นอย่างไร

นิยมเขียนจิตรกรรมฝาผนังตามผนัง โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ เป็นภาพพุทธประวัติ ชาดก และเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง โดยจัดองค์ประกอบของภาพและใช้สีให้เกิดความงามตามแบบ ไทย

3. วัฒนธรรมตะวันตกที่สังคมไทยรับเข้ามามีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

- 1) แนวคิดแบบตะวันตก
- 2) การแต่งกาย
- 3) สถาปัตยกรรม
- 4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 5) การกีฬาและนันทนาการ

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของอย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
		☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้เหมาะสมเหมาะสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม					
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ๕)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.7

ใบงาน แบบบันทึก แบบประเมิน

ใบงานที่ 1

เรื่อง การก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนากรุงศรีอยุธยาและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและชนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

คำชี้แจง แสดงความคิดเห็นต่อไปนี้ (พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)

อาณาจักรอยุธยาตั้งอยู่บริเวณใด และมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ข้อดี
บริเวณที่ตั้ง
_____
_____
_____
_____

ข้อเสีย
บริเวณที่ตั้ง
_____
_____
_____
_____

ชื่อ _____	นามสกุล _____	เลขที่ _____
ชั้น _____	โรงเรียน _____	

ใบงานที่ 1

เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราชและการสถาปนากรุงธนบุรี

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

การกอบกู้เอกราช

การตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง การปกครองสมัยธนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การปกครองสมัยธนบุรี

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีโดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม (พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)

1. การปกครองสมัยธนบุรีเป็นอย่างไร

ยึดแบบแผนการปกครองสมัยอยุธยา พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง

2. เหตุใดในสมัยธนบุรีจึงนำการปกครองแบบอยุธยามาใช้

แนวคำตอบ

สมัยธนบุรีนำการปกครองแบบอยุธยามาใช้เนื่องจากสมัยธนบุรีบ้านเมืองอยู่ในภาวะสงคราม

3. เหตุใดในสมัยธนบุรีจึงขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย

แนวคำตอบ

เนื่องจากบ้านเมืองอยู่ในภาวะสงครามข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายไดหนีภัยสงครามไปอยู่ที่ต่าง ๆ จึงทำให้ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย

ชื่อ _____ นามสกุล _____
เลขที่ _____ ชั้น _____
โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ภูมิปัญญาไทยในสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การ

อนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 5/4)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาที่มีความสำคัญอย่างไร

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

---

2. ศิลปกรรมในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง

ศิลปกรรมไทยในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น การสร้างพระพุทธรูป พระอุโบสถ วิหาร พระสถูปเจดีย์ การหล่อพระพุทธรูป การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพระพุทธประวัติ

---

3. นักเรียนจะอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาที่ถ่ายทอดมาสู่ภูมิปัญญาไทยในปัจจุบันได้อย่างไรบ้าง

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ชื่อ _____	นามสกุล _____	เลขที่ _____
ชั้น _____	โรงเรียน _____	

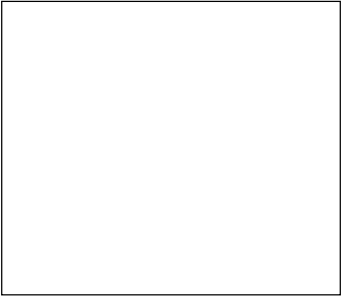

ใบงานที่ 2

เรื่อง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 5/4)

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ศึกษาค้นคว้าและหาภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีแล้วนำมาจัดทำเป็นสมุดภาพ พร้อมเขียนบรรยายสั้น ๆ จากนั้นนำมาผลมาอภิปรายร่วมกัน

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม 1. _____ 4. _____

2. _____ 5. _____

3. _____ 6. _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การปกครองสมัยธนบุรี

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี โดยสังเขป (ส 4.3 ป. 5/1)

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปรายเกี่ยวกับการปกครองสมัยธนบุรี

การปกครองสมัยธนบุรี

1) การปกครองส่วนกลาง

_____ การปกครองส่วนกลาง มีกรุงธนบุรีเป็นราชธานี มีอัครมหาเสนาบดี 2 คนตำแหน่ง คือ สมุหพระ
_____ กลาโหมทำหน้าที่ปรีภยราชการแผ่นดิน และสมุหนายกดูแลตุศตมภ์และบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่าย
_____ เหนือ การบริหารราชการแบบตุศตมภ์ แบ่งเป็น 4 กรม ได้แก่ กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา

2) การปกครองหัวเมือง

_____ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

_____ (1) หัวเมืองชั้นใน คือ เมืองที่อยู่รายรอบราชธานี เป็นเมืองชั้นจัตวา มีผู้ปกครองเรียกว่า ผู้รั้ง
_____ ชั้นตรงต่อเสนาบดีตุศตมภ์

_____ (2) หัวเมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร แบ่งเป็นหัวเมืองชั้นเอก โท และตรี ตามขนาด
_____ และความสำคัญของเมือง พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไปปกครอง

_____ (3) ประเทศราช ซึ่งให้ปกครองกันเองแต่จะต้องส่งเครื่องราชบรรณาการและต้นไม้เงินต้นไม้
_____ ทองมาถวายตามกำหนด

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม 1. _____ 4. _____

2. _____ 5. _____

3. _____ 6. _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

1. สรุปความรู้ที่ได้

---

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้

---

3. การนำไปใช้ประโยชน์

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

1. สรุปความรู้ที่ได้

---

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้

---

3. การนำไปใช้ประโยชน์

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเน้นประโยคแรก (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										สรุปผล		
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)	รวมคะแนน (30 คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้น ไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/ กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/ กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอ ผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18-20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14-17 คะแนน = 3 (ดี)

10-13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/ กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/ กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอ ผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมิน

พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม									รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ					
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงงานด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		พอใจกับความสำเร็จของงาน	4	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	

เกณฑ์การประเมิน

- เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน
- การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กลุ่มที่ _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมิน

พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม									รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน		บรรยากาศในการทำงาน	4	3	2
1															
2															
3															
4															
5															
6															

เกณฑ์การประเมิน

1. เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน

2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

- 9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)
 7-8 คะแนน = 3 (ดี)
 5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)
 0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงาน โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงาน ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง 	4
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงาน ได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	3
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงาน ยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน - ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	2
<ul style="list-style-type: none"> - บันทึกผลงาน ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง - ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้อง 	1

แบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

- 4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีความประโยชน์ในชีวิตจริง
- 1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีความประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงการ

- 4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี

- 3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม ข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข
- 2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
- 1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

- 4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม
- 1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงการ

- 4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด
- 1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ	ผ่าน		ไม่ผ่าน	
1										
2										
3										
4										
5										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- 4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
- 3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
- 2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้
- 1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- 4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
- 2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
- 1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

- 4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจึง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- 3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจึง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- 2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- 1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- 4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องและต่อเนื่อง
- 3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องแต่ขาดความ
ต่อเนื่อง
- 2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้น
เตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- 1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

- 4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
การวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- 3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- 2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน
การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- 1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน
การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมงานมีหลายลักษณะ เช่น บทความ การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้น ควรปรับปรุงอย่างไร	
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

ความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการประเมินของเพื่อน

ตัวอย่างแบบประเมินเพิ่มผลสัมฤทธิ์

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
รายการที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
รายการที่ 2 แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์น้อยมาก
รายการที่ 3 การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปได้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป

2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมากและไม่มีข้อเสนอแนะใดๆ

รายการที่ 4 การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นส่วนมาก
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดที่บันทึกไว้